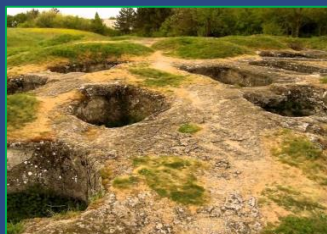

Mesto Dudince

**Program hospodárskeho a sociálneho
rozvoja mesta Dudince na roky 2016
až 2020 s výhľadom do roku 2025**

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Obsah

Úvodná časť.....	3
Vyhodnotenie realizácie aktivít v programovom období 2007-2013	8
Analýza rozvojovej stratégie do roku 2013.....	9
Zrealizované aktivity PHSR 2004 - 2013.....	9
1. Analytická časť	13
1.1. Základné vymedzenie a poloha mesta Dudince	13
1.2. Prírodné podmienky	14
1.3. Demografická charakteristika	19
1.3.1. Veková štruktúra	19
1.3.2. Vzdelanostná štruktúra	21
1.4. Hospodárstvo	22
1.4.1. Podnikateľské prostredie	22
1.5. Infraštruktúrna vybavenosť územia	24
1.5.1. Dopravná a technická infraštruktúra	24
1.5.2. Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra	26
1.5.3. Školstvo a šport	27
1.5.4. Kultúra a cestovný ruch	28
1.6. SWOT analýza	33
2. Strategická časť.....	35
2.1. Strategický rámec.....	35
2.2. Stratégia rozvoja mesta Dudince:	36
2.2.1. HOSPODÁRSKA OBLASŤ	36
2.2.2. SOCIÁLNA OBLASŤ	37
2.2.3. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	38
3. Programová časť.....	39
4. REALIZAČNÁ ČASŤ	48
4.1. Akčný plán na rok 2015 s výhľadom do roku 2017	48
4.2. Východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR	53
4.3. Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie	53
4.4. Systém monitorovania a hodnotenia PHSR	55
4.5. Stručný popis komunikačnej stratégie	56
5. Finančná časť	56
5.1. Indikatívny finančný rámec	56
5.2. Financovanie kapitálových investícií za pomoci EŠIF	57
5.3. Alternatívne financovanie kapitálových investícií	58
5.2.2 Zhodnotenie súčasnej finančnej situácie mesta Dudince	59
5.2.3 Typy dlhodobého financovania	62
Záverečná časť.....	66

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Úvodná časť

Formulár Ú7- Titulná strana dokumentu PHSR mesta Dudince

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025
Územné vymedzenie :	Mesto Dudince
Územný plán obce/VÚC schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	10.12.2015
Dátum platnosti:	do 31.12.2025
Verzia	1.1 ¹
Publikovaný verejne:	20.11.2015

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej PHSR) je jedným zo základných a kľúčových dokumentov pre riadenie samosprávy a vychádza zo Zákona č.539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. PHSR je strednodobým rozvojovým dokumentom spracovaným na obdobie 7 rokov s výhľadom do roku 2025, pričom reflektuje programové obdobie 2014-2020. Predstavuje naplnenie princípu programovania definovaného pre regionálnu politiku Európskej únie, ktorého zmyslom je podpora integrovaného, viacročného plánovania rozvoja regiónov, miest a obcí formou koncepčných strategických dokumentov.

PHSR poskytuje komplexnú analýzu aktuálneho stavu územia v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti a definuje strategické ciele a opatrenia v súlade s cieľmi Národnej stratégie regionálneho rozvoja a cieľmi definovanými v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja, pričom zohľadňuje špecifické vlastnosti mesta Dudince a potreby identifikované občanmi mesta.

Účelom PHSR mesta Dudince je zabezpečenie kontinuálneho rozvoja, ktorého napĺňanie bude monitorované, hodnotené a v prípade potreby aktualizované na každoročnej báze. Zapojenie verejnosti do procesu prípravy a následne aj hodnotenia a aktualizácie zabezpečí, že PHSR bude živým dokumentom, s predpokladom širokej miestnej podpory pri napĺňaní spoločne definovaných cieľov na zabezpečenie vyváženého trvalo udržateľného rozvoja mesta.

Formulár Ú1 predstavuje „Zámer spracovania PHSR“, ktorý bol schválený mestským zastupiteľstvom pred samotnou realizáciou tvorby dokumentu PHSR.

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Formulár Ú1 – Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince na roky 2015-2020
Forma spracovania	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince na roky 2015-2020 (ďalej len „PHSR 2015-2020“) bude spracovaný v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, ktorá bola vydaná Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR dňa 31/7/2014 a to v nadväznosti na novelu Zákona o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR dňa 18/6/2014.</p> <p>PHSR 2015-2020 bude rešpektovať povinné prílohy, plánovacie a podporné dokumenty k metodike a postup tvorby navrhovaný metodikou.</p> <p>Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva a bude vykonané participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov mestského úradu, externých odborníkov a širokej verejnosti.</p> <p>Dodávateľ sa na procese tvorby PHSR bude podieľať formou metodického vedenia, konzultácií a stretnutí riadiaceho tímu s pracovnými skupinami socio-ekonomických partnerov mesta.</p>
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať riadiaci tím zložený zo zástupcov mestského úradu. Členmi riadiaceho tímu budú:</p> <p>Za mesto:</p> <p>Koordinátor riadiaceho tímu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PaedDr. Dušan Strieborný – primátor mesta Dudince <p>Členovia riadiaceho tímu za mesto Dudince:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ing. Danica Rajčanová, projektová manažérka - Bc. Jarmila Fidlušová, ekonómka - Ľubomír Pavlovic, odbor stavebného konania, územného plánovania a životného prostredia <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Celkovú koordináciu spracovania PHSR 2016-2020 s výhľadom do 2025; - Zostavenie Zámeru spracovania PHSR; - Spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia s metodickým usmernením dodávateľa; - Určenie tém na spracovanie charakteristiky územia; - Spracovanie východísk pre strategickú časť (vyhodnotenie predchádzajúceho PHSR, vyhodnotenie väzieb na ďalšie koncepčné dokumenty, súhrnné zhodnotenie situácie cieľového územia,

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

- pomenovanie problémov a hľadanie príčin zistených problémov);
- Vypracovanie strategickej vízie na základe podkladov zo strategického workshopu s pracovnými skupinami facilitovaným dodávateľom;
- Vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán;
- Stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania) v spolupráci s pracovnými skupinami za facilitácie dodávateľom
- Vypracovanie formulárov pre prípravu navrhnutých projektov v spolupráci s pracovnými skupinami a metodickým usmernením dodávateľom;
- Spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky v spolupráci s pracovnými skupinami a metodickým usmernením dodávateľom;
- Vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR;
- Fungovanie partnerstva, informovanie verejnosti o realizácii PHSR a v prípade potreby verejné prerokovanie aktualizácie PHSR;
- Spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR s metodickým usmernením dodávateľom;
- Rozpracovanie Indikatívneho finančného plánu do akčných plánov s metodickým usmernením dodávateľom;
- Finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie;

Za tvorbu obsahu budú zodpovedať pracovné skupiny zriadené zo zástupcov mesta a partnerských organizácií. Pre účely spracovania dokumentu budú zriadené 3 pracovné skupiny pre oblasť hospodárstva, sociálnych vecí a životného prostredia. Členovia pracovných skupín za mesto budú nominovaní štatutárnym zástupcom mesta. Členstvo v pracovných skupinách pre partnerské organizácie bude ponúknuté na báze dobrovoľnosti a so subjektmi, ktoré prejavia záujem o spoluprácu bude uzatvorená partnerská dohoda, ktorej vzor je daný Metodikou. Predbežný zoznam partnerov je uvedený v prílohe č.1 tohto zámeru.

Pracovné skupiny budú zodpovedať za:

- Prerokovanie východísk pre strategickú časť;
- Prípravu podkladov pre formuláciu strategickej vízie mesta;
- Návrh strategických cieľov a opatrení v súlade s vybraným typom stratégie;
- Špecifikáciu opatrení, návrh aktivít a stanovenie poradia dôležitosti opatrení a aktivít, projektov vrátane merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu;
- Vypracovanie návrhu hodnotiacich tabuliek podľa oblastí – politik k navrhnutým opatreniam pre výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami
- Prerokovanie návrhu finančnej časti;

Proces spracovania PHSR 2016-2020 s výhľadom do 2025 bude prebiehať

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

	v úzkej komunikácii s verejnosťou. Verejnosť bude pravidelne oboznamovaná s priebežnými výstupmi prostredníctvom webovej stránky mesta a ich názory budú zozbierané formou elektronického a analógového dotazníkového prieskumu.
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania - Od 1.3.2015 do 31.10.2015 Harmonogram spracovania - Viď časť Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHSR
Financovanie spracovania	Spracovanie bude financované z rozpočtu mesta vo výške - 2400,- EUR bez DPH - 600,- EUR DPH - 3000,- EUR spolu

Formulár Ú2 predstavuje grafické znázornenie časového rámca, v ktorom boli jednotlivé kroky tvorby dokumentu PHSR spracované. Dĺžka tvorby dokumentu PHSR bola nadštandardná, avšak vplyv na jej trvanie mal termín publikácie Metodiky na vypracovanie PHSR, ako aj skutočnosť organizovania volieb do orgánov samosprávy Slovenskej republiky dňa 15. novembra 2014.

Formulár Ú2 – Harmonogram spracovania PHSR

Termín	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Úvod*								
Analytická časť								
Strategická časť								
Programová časť								
Realizačná časť								
Finančná časť								
Záver								

Formulár Ú8 poskytuje stručný obsah jednotlivých kapitol dokumentu PHSR a popis kontextu a chronológie ich prípravy.

Formulár Ú8 – Štruktúra dokumentu

Osnova PHSR
Úvod
<ul style="list-style-type: none">
- Základné informácie o dokumente PHSR a jeho obsahu
- Členovia riadiaceho tímu a kompetencie zapojených strán pri tvorbe dokumentu
- Chronológia tvorby dokumentu
- Ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov)
1 Analytická časť
<ul style="list-style-type: none">
- Komplexná analýza vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí a na základe informácií vyplývajúcich z hĺbkových rozhovorov s vybranými aktérmi pôsobiacimi v meste Dudince
- Grafické a mapové výstupy dopĺňajúce jednotlivé kapitoly
- SWOT analýza identifikujúca silné a slabé stránky, vychádzajúce z vnútorných špecifik mesta a príležitosti a ohrozenia rozvoja mesta, predstavujúce externé faktory mimo územia mesta
- SWOT analýza bola vytváraná v spolupráci so širokou verejnosťou, formou prieskumu verejnej mienky, ako aj so socio-ekonomickými partnermi mesta, ktorí na základe vlastného uváženia identifikovali disparity a faktory rozvoja
2 Strategická časť
<ul style="list-style-type: none">
- Vízia územia
- Formulácia stratégie rozvoja formou definovania strategických cieľov v jednotlivých politikách (hospodárska, sociálna, environmentálna)
- Opatrenia, ktorých realizácia prispeje k napĺňaniu definovaných cieľov
- Strategická časť PHSR bola vytváraná v súčinnosti so socioekonomickými partnermi mesta využitím metódy TOWS matice
- Strategická časť bola prerokovaná mestským zastupiteľstvom
3 Programová časť
<ul style="list-style-type: none">
- Súbor konkrétnych projektových zámerov priradených k opatreniam podľa jednotlivých politík rozvoja
- Súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt definovaných za účelom vyhodnocovania realizácie PHSR
- Formuláre na prípravu veľkých, finančne najnáročnejších projektov
- Zber projektových zámerov sa realizoval pomocou internetového dotazníka, pričom do zberu zámerov sa mohli zapojiť zamestnanci MsÚ, socio-ekonomickí partneri a široká verejnosť
- Následne socio-ekonomickí partneri prioritizovali jednotlivé projektové zámery za účelom vytvorenia akčného plánu

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

4 Realizačná časť
<ul style="list-style-type: none">
- Popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR a spôsob komunikácie
- Systém monitorovania a hodnotenia
- Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na nasledujúce 2 roky (n+2), zahŕňajúci večný a časový harmonogram realizácie konkrétnych projektov
5 Finančná časť
<ul style="list-style-type: none">
- Indikatívny finančný plán v štruktúre podľa jednotlivých politík na celé obdobie platnosti PHSR
- Finančný rámec pre realizáciu PHSR mesta na úrovni konkrétnych projektových zámerov
- Model viaczdrojového financovania – tzv. intervenčná matica
Záver
<ul style="list-style-type: none">
- Informácia o schválení a zverejnení dokumentu PHSR
Prílohy
Príloha 1 - P3 Súhrnný prehľad projektových zámerov
Príloha 2 - F2 Finančný rámec pre realizáciu PHSR
Príloha 3 – Prehľad podnikateľských subjektov v meste Dudince
Príloha 4 – Dohoda o partnerstve

Vyhodnotenie realizácie aktivít v programovom období 2007-2013

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince na roky 2004 – 2013 bol schválený Mestským zastupiteľstvom dňa 15.08.2004, uznesením č. 60/2004. Dokument PHSR mesta Dudince, bol nástrojom plánovania, riadenia a monitorovania realizácie strategických zámerov mesta, pričom v zmysle pokynov spoločnosti EFO Consulting, spol. s r. o. Banská Bystrica, ktorá PHSR pre mesto Dudince spracovala, bolo potrebné v ročnej periodicite dokument vyhodnocovať, aktualizovať a upravovať. Vyhodnocovanie strategických cieľov nebolo periodicky uskutočňované, platnosť dokumentu uplynula rokom 2013, pričom vedenie mesta nezrealizovalo prípravu a spracovanie nového Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince na roky 2014-2020. Mesto Dudince má záujem v roku 2015 čerpať finančné prostriedky z operačných programov Európskej únie, predpokladom tejto skutočnosti je platný PHSR Mesta Dudince. Z tohto dôvodu je nevyhnutné predĺžiť platnosť súčasného PHSR do konca roku 2015 a súčasne začať koncepčne pripravovať nový PHSR na roky 2015-2020 s výhľadom do roku 2025 na princípe partnerstva a v súlade s Metodikou na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce /obcí/ VÚC publikovaného dňa 04.08.2014 a jeho príloh publikovaných dňa 18.08.2014 Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Analýza rozvojovej stratégie do roku 2013

Strategickým cieľom PHSR mesta Dudince vyplývajúcej zo SWOT analýzy pre roky 2004-2013 bolo: „**Vytvorenie podmienok pre ekonomický rozvoj a zvyšovanie životnej úrovne obyvateľov a všestranného zlepšovania kvality jeho život.**“

Mesto Dudince zadefinovalo tri špecifické ciele a sedem aktivít na dosiahnutie špecifických cieľov:

1. Špecifický cieľ – *Dobudovanie lokálnej infraštruktúry*

Aktivity 1.1 – výstavba športovej haly,

- rekonštrukcia materskej školy a základnej umeleckej školy,
- výstavba nových miestnych komunikácií,
- výstavba zastávkových prístreškov,
- rekonštrukcia kúpeľného parku,

2. Špecifický cieľ – *Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry*

Aktivity 2.1 - využitie v súčasnosti nepoužívaných areálov pre vybudovanie skladových priestorov na podporu podnikateľských aktivít.

3. Špecifický cieľ – *Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu,*

- Aktivity 3.1 – rekonštrukcia rozostavanej budovy kultúrneho domu na multifunkčný objekt vodných a kultúrnych aktivít, relaxačné centrum,
- výstavba cyklotrás.

Zrealizované aktivity PHSR 2004 - 2013

Počas uplynulých 10 rokov mesto Dudince realizovalo investičné aktivity z vlastných zdrojov a úverov, štátneho rozpočtu (štátny fond rozvoja bývania, enviromentálny fond), Občianskeho združenia – Zlatá cesta a fondov Európskej únie. Zadefinované špecifické ciele a z nich vyplývajúce aktivity uvedené v dokumente PHSR dostatočne nevyužili finančné možnosti mesta, čo vytvorilo priestor pre realizáciu iných investičných akcií ktoré sú uvedené v nasledovnom prehľade:

ROK 2007 Názov akcie	Rozpočtový náklad v €	Z toho v €		
		Fondy EU	ŠR	Vlastné zdroje/úver
Výstavba Spojenej školy Dudince	774 919,63		379 710,63	395 209
Výstavba miniihriska pri škole	27 904,69			27 904,69
Výstavba chodníka pri MŠ	1 894,85			1 894,85
Rekonštrukcia Kult. domu v Merovciach	4 483,21			4 483,21
Spolu:	809 202,38		379 710,63	429 491,75

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

ROK 2008 Názov akcie	Rozpočtový náklad v €	Z toho v €		
		Fondy EU	ŠR	Vlastné zdroje/úver
Betónová plocha pri SŠ	4 836,65			4 836,65
Kanalizácia Dudince – Staré Dudince	258 897,31			258 897,31
Kanalizácia Merovce – Vinice	33 186,22			33 186,22
Spolu:	296 920,18			296 920,18
ROK 2009 Názov akcie	Rozpočtový náklad v €	Z toho v €		
		Fondy EU	ŠR	Vlastné zdroje/úver
Kanalizácia Dudince – K. Braxatorisa	165 191,63	142 733,85		22 457,78
Detské ihriská	11 615,00			11 615,00
Spolu:	176 806,63	142 733,85		34 072,78
ROK 2010 Názov akcie	Rozpočtový náklad v €	Z toho v €		
		Fondy EU	ŠR	Vlastné zdroje/úver
Telocvičňa – SŠ Dudince	439 225,47			VZ:107225,47 Ú: 332 000
Nadstavba hasičskej zbrojnice	276 476,37	235 004,91	27 647,64	13 823,82
Prestavba a nadstavba MŠ a ZUŠ	534 574,47	454 388,30	53 457,45	26 728,72
Spolu:	1 250 276,31	689 393,21	81 105,09	479 778,01
ROK 2011 Názov akcie	Rozpočtový náklad v €	Z toho v €		
		Fondy EU	ŠR	Vlastné zdroje/úver
Regenerácia kúpeľného mesta Dudince	624 449,38	530 781,97	62 444,94	31 222,47
Prístavba Spojenej školy Dudince	561 285,15	477 092,38	56 128,52	28 064,25
Kanalizácia - ul. Malý rad	5 735,22			5 735,22
Oprava strechy Dom služieb - č. 121	6 336,00			6 336,00
Chodník - amfiteáter	1 920,00			1 920,00

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025

Rekonštrukcia WC - amfiteáter	18 000			18 000
Rekonštrukcia osvetlenia od TK ku Jantáru	18 960, 28			18 960, 28
Úprava parku pri byt. domoch 125,126	9 719, 27			9 719, 27
Osvetlenie parku pri byt. domoch 125,126	2 464,88			2 464,88
Spolu:	1 248 870,18	1 007 874,35	118 573,46	122 422,37
ROK 2012	Rozpočtový	Z toho v €		
Názov akcie	náklad v €	Fondy EU	ŠR	Vlastné zdroje/úver
Rekonštrukcia verejných komunikácií	153 103,84			153 103,84
Kanalizácia - ul. Poľná a Agátová	30 907,20			30 907,20
Prepojenie komunikácie k hotelu Minerál	2929,43			2929,43
Verejné osvetlenie ku katolíckemu kostolu	1673,30			1673,30
Výstavba chodníka pred KD Achát	2733,94			2733,94
Výstavba autobusovej zastávky	3 600			3 600
Rekonštrukcia domu smútku v Merovciach	7 198,57			7 198,57
Výstavba oplotenia a chodníkov na cintoríne v Dudinciach	18 607,63			18 607,63
Výstavba viacúčelového ihriska	26 470,70	19 225,58	2 883,83	4 361,29
Oprava Domu služieb - č. 121	3 027,89			3 027,89
Spolu:	250 252,50	19 225,58	2 883,83	228 143,09
ROK 2013	Rozpočtový	Z toho v €		
Názov akcie	náklad v €	Fondy EU	ŠR	Vlastné zdroje/úver
Obnova verejnomotnej infraštruktúry CR – kúpeľná promenáda	101 094,76			101 094,76
Komunikácia ku katolíckemu kostolu	52 009,08			52 009,08
Nadstavba byt. jednotiek nad zdravot. strediskom	314 991,00		99 220 ŠFRB	215 771 ŠFRB

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Výstavba parkoviska pri zdravot. stredisku	3 618,22			3 618,22
Výstavba parkoviska pri ev. kostole	5 987,74			5 987,74
Výstavba chodníka na cintoríne Dudince	46 922,03	33 570		13 352,03
Kamerový systém – 4 kamery	6 549,00		4 000	2 549
Osvetlenie popri kúpeľnej promenáde	4 329,96			4 329,96
Verejné osvetlenie pri LÚ Diamant a Smaragd	1 683,46			1 683,46
Chodník pri KD Smaragd	9 844,04			9 844,04
Prístupová cesta ku katolíckemu kostolu	2 301,49			2 301,49
Výstavba chodníka k LÚ Diamant	12 080,35			12 080,35
Spolu:	561 411,13	33 570	103 220	424 621,13
ROK 2014 Názov akcie	Rozpočtový náklad v €	Z toho v €		
		Fondy EU	ŠR	Vlastné zdroje/úver
Výstavba chodníkov, parkovacích plôch a dažďovej kanalizácie v kúpeľoch .	138 699,38			138 699,38
Spolu:	138 699,38			138 699,38

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že mesto Dudince čerpalo finančné zdroje zo štrukturálnych fondov Európskej únie pri realizácii štyroch investičných akcií:

- Nadstavba hasičskej zbrojnice – 2010
- Prestavba a nadstavba MŠ a ZUŠ – 2010
- Regenerácia kúpeľného mesta Dudince – 2011
- Prístavba Spojenej školy Dudince – 2011

Tieto zdroje predstavovali 38 % podiel z celkových preinvestovaných prostriedkov v rokoch 2004-2014, ktoré predstavovali sumu 4 692 379,73 €. Mesto Dudince zrealizovalo päť zo siedmich aktivít zadefinovaných v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Dudince na roky 2004-2013.

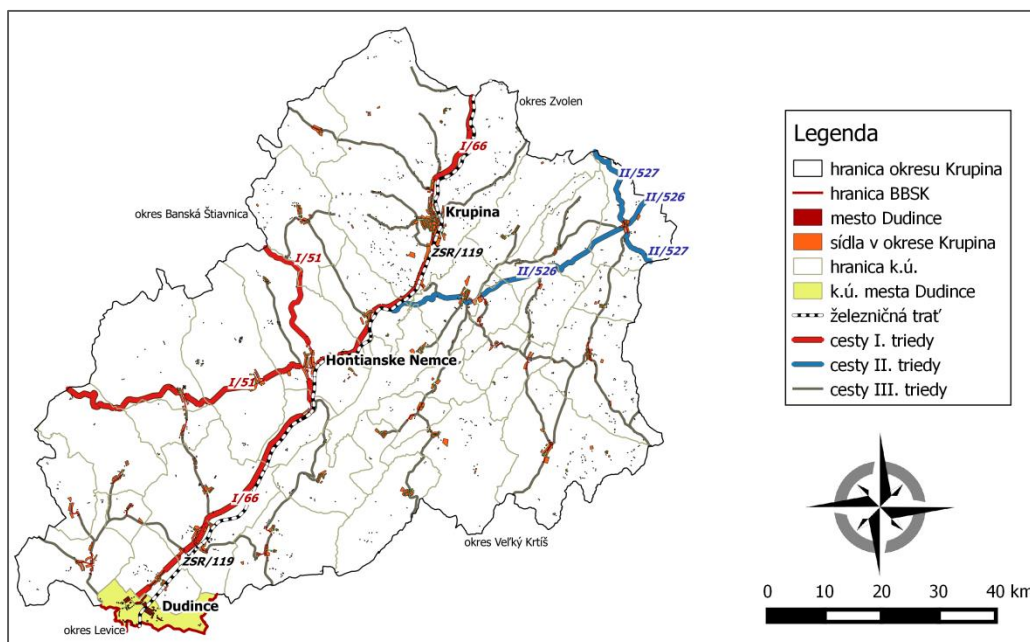

1. Analytická časť

1.1. Základné vymedzenie a poloha mesta Dudince

Mesto Dudince sa nachádza na rozhraní Štiavnických vrchov, Krupinskej planiny a Podunajskej pahorkatiny v údolí potoka Štiavnica na severovýchodnom okraji Ipeľskej pahorkatiny v nadmorskej výške 140 m n. m. Mesto Dudince v zmysle administratívneho členenia leží v južnej časti okresu Krupina, patrí do regiónu Hont, ktorý je začlenený do Banskobystrického kraja. Mesto svojou rozlohou 6,85 km² pozostáva z katastrálnych území Dudince a Merovce, s funkciou kúpeľného mesta má nadregionálny až medzinárodný význam. Dopravná dostupnosť mesta Dudince do okresného mesta Krupina vzdialeného 27,3 km je 25 minút, do krajského mesta Banskej Bystrice vzdialeného 78,1 km predstavuje časovú dostupnosť 1 hod. 8 minút, čo je spôsobené výrazne excentrickou polohou mesta Dudince v rámci okresu Krupina. Časová dostupnosť do hlavného mesta Bratislavy vzdialeného 173 km sú približne 2 hodiny.

Cez územie mesta Dudince v západnej časti intravilánu prechádza cesta I. triedy I/66, ktorá má medzinárodný význam a v úseku od hraničného mesta Šahy spája mesto Dudince s okresným a krajským mestom. Je súčasťou medzinárodnej turisticko – hospodárskej trasy Budapešť – Varšava v rámci európskej cestnej siete označenej E-77. Vo Zvolene sa cesta I/66, ktorá je súčasne rýchlostnou cestou R3 napája na rýchlostnú cestu R1, ktorá prechádza mestami Trnava – Nitra – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Banská Bystrica – Ružomberok.² Prepojenie mesta Dudince na mestá Nitra a Bratislava je zabezpečená cestnou komunikáciou Dudince – Žemberovce, ktorej kvalitatívna úroveň je v súčasnosti nevyhovujúca. Východnou časťou mesta prechádza železničná trať Zvolen – Šahy, ktorá v minulosti zabezpečovala osobnú dopravu. V súčasnosti je trať využívaná výlučne pre nákladnú železničnú dopravu.

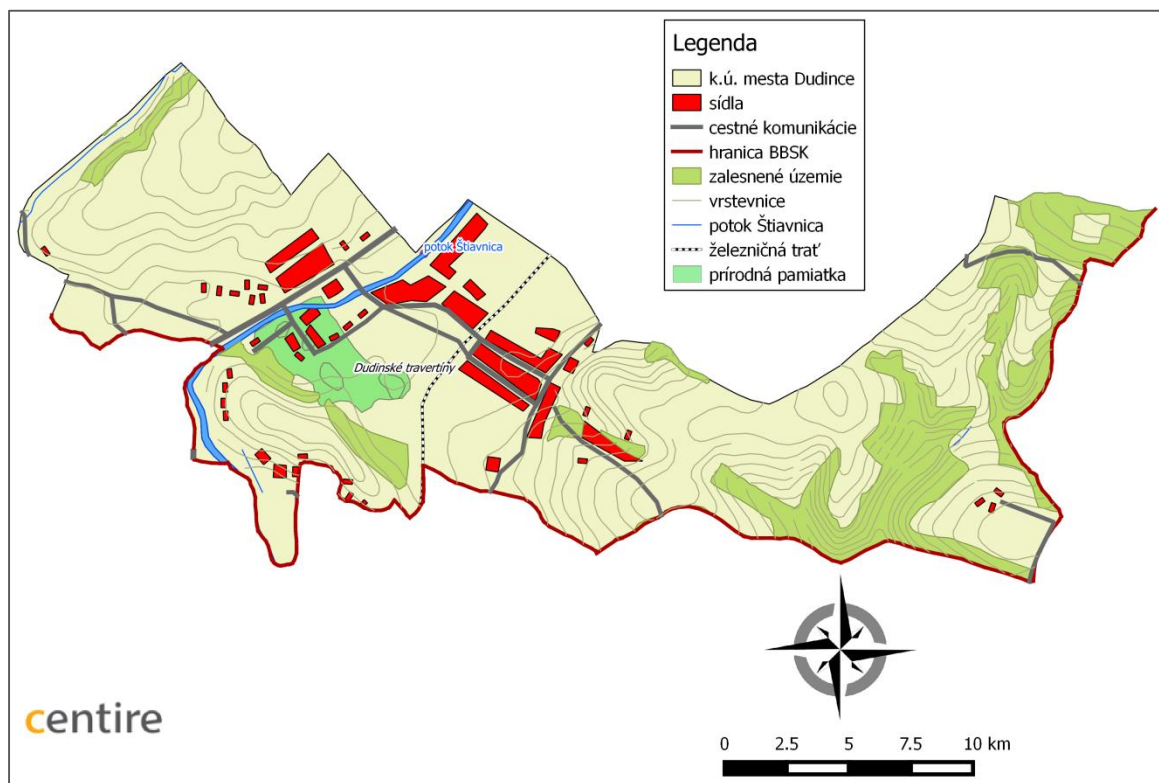
Mapa 1 Dopravná poloha mesta Dudince v okrese Krupina

² <http://www.cdb.sk/sk/Cestna-siet-SR/Charakteristika-a-rozdelenie.alej>

1.2. Prírodné podmienky

Územie mesta Dudince sa z fyzicko-geografického hľadiska rozprestiera na rozhraní Podunajskej nížiny a Slovenského stredohoria s reliéfom nížinných pahorkatín, nerozčlenených rovín, stredne členitých, čo vytvára vhodné predpoklady na intenzívne hospodárske využitie územia. Pôdotvorný substrát územia mesta je tvorený vo väčšej časti hlinitými až ílovito-hlinitými fluvizemami, v severnej časti územia sa vyskytujú hnedozeme, ktoré sú vhodné na poľnohospodárske využitie. Dominantné postavenie v štruktúre pôdneho fondu má poľnohospodárska pôda, ktorej podiel predstavuje 70 % z rozlohy katastra mesta. Po poľnohospodárskej pôde nasleduje lesná pôda, ktorej plocha predstavuje 24 % a zvyšných 6 % je rozdelených medzi zastavané plochy, stavebné pozemky a ostatné plochy. Pre územie je charakteristická stredne silná vodná erózia pôdy. Z fytogeografického a vegetačného členenia je skladba rastlinných druhov prevažne dubová, nížinná a pahorkatinná. Z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie prevládajú jaseňovo – brestovo – dubové lesy, čo dáva dobrý predpoklad na ťažbu drevnej hmoty a rozvoj poľovníctva.³

Mapa 2 K.ú. mesta Dudince

Podľa klimatickej klasifikácie patria Dudince do teplej klimatickej oblasti, do klimatického okrsku mierne suchého s miernou zimou s priemernou ročnou teplotou vzduchu 9 až 10 °C. Priemerná teplota vzduchu v januári dosahuje hodnoty -2 až -3 °C, v mesiaci júl 18 - 19 °C.⁴ Dudince patria na Slovensku do oblasti s najdlhším počtom letných dní (15 °C a viac) - 128, ktoré trvajú od 15. mája do

³ <http://globus.sazp.sk/atlassr/>

⁴ <http://globus.sazp.sk/atlassr/>

15. septembra. Priemerné ročné úhrny zrážok sú 550 – 600 mm, pričom najvýdatnejšie zrážky sú v mesiaci máj a najmenej zrážok je v marci. Na území Dudiniec až 50 % dní v roku je bezvetrie, pričom v letnom období z dlhodobého pozorovania prevláda západný vietor, v zimnom období vietor východný. Podľa švajčiarskej klasifikácie sa Dudince začleňujú do klimatickoterapeutickej oblasti so stupňom stimulácie „0“, majú teda sedatívnu, utišujúcu klímu.⁵

Katastrálnym územím mesta Dudince preteká potok Štiavnica, ktorý spadá do povodia dolného Hrona. Potok Štiavnica je charakteristický dažďovo – snehovým typom režimu odtoku, ktorý je typický najvyšším kulminačným prietokom v mesiaci marec, čo je dôsledok akumulácie vody na území a vo vyšších polohách vo forme snehovej prikrývky v zimných mesiacoch a jej následného topenia. Najnižší kulminačný prietok potoka Štiavnica je v mesiaci september. Územie mesta Dudince sa z hydrogeologických pomerov vyznačuje vysokou kvantitatívnou charakteristikou prietochnosti a hydrologickou produktivitou, pričom využiteľné množstvo podzemných vôd v hydrogeologickom rajóne je 0,20 – 0,49 l/s/km².

Najvýznamnejším potenciálom územia mesta Dudince je výskyt minerálnej a termálnej vody, ktorá vystupuje v tzv. „levickej žriedlovej línii“, na ktorej sa nachádzajú tiež lokality Kalinčiakovo, Santovka a Slatina. Zlomový systém smeru SZ-JV vymedzuje najvýraznejšiu a najdôležitejšiu elevačnú štruktúru predmetného územia túrovsko-levickú hrásť. Za infiltračnú oblasť minerálnych vôd sú považované južné svahy stredoslovenských neovulkanitov a ich podhorie, kde komplex vulkanických a sedimentačných hornín, najmä štrky bazálneho bádenského súvrstvia vytvárajú priaznivé podmienky pre infiltráciu a prestup minerálnych vôd. Výrazný je podiel karbonátov na tvorbe chemického zloženia vôd „dudinského“ typu. K sýteniu vôd oxidom uhličitým dochádza až vo výverovej oblasti, ktorá je tektonicky intenzívne porušená a segmentovaná.

Jedinečnosť dudinskej minerálnej vody spočíva v jej zmiešanom chemickom type, súčasne v preplynení oxidom uhličitým a sulfánom a vo zvýšenom obsahu viacerých stopových prvkov.⁶ Do roku 1953, keď začali rozsiahle vrtné práce, sa minerálna voda odoberala len z dvoch prírodných výverov (Veľký a Malý kúpeľný prameň) a z jedného vrtu HŠ – 1. V nasledujúcich rokoch boli vybudované nové zdroje, vrty S-3, S-4 a S-5 s vodou „dudinského“ typu a vrty V-1 a S-6 s vodou odlišného typu. Z nich má stabilné zloženie len voda z vrtu S-3, ktorý sa využíva na liečebné účely. Vrt je hlboký 57,2 m, prítok minerálnej vody je z kremencových štrkov v hĺbkovom intervale 53,5 – 57,2 m. V roku 1995 bol vrt zrekonštruovaný a na základe dlhobehkej hydrodynamickej skúšky bola určená optimálna výdatnosť vrtu 6,9 l/s t.j. 596 m³/deň.

⁵ Hensel, J., Petrovič, Š.: Klimatografia kúpeľných a vybraných miest Slovenska, Osveta, Martin 1976

⁶ Melioris, L., Vass, D.: Hydrogeologické a geologické pomery levickej žriedelnej línie. GÚDŠ Bratislava 1982

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025

Tabuľka 1 Fyzikálno-chemické zloženie minerálnej vody "dudinského" typu

Katióny	mg/l	%	Anióny	mg/l	%
Li	3,40	0,6	F	0,83	0,0
Na	810,00	47,0	Cl	567,20	21,3
K	121,30	4,1	Br	1,00	0,0
NH ₄	2,15	0,1	J	<0,10	0,0
Ca	497,79	33,1	SO ₄	509,79	14,1
Mg	132,78	14,5	NO ₂	<0,01	0,0
Fe	0,09	0,0	NO ₃	<0,50	0,0
Mn	0,16	0,0	PO ₄	<0,01	0,0
Sr	9,66	0,2	HCO ₃	2953,27	64,4
Ba	0,03		CO ₃	0,00	0,0
Súčet	1577,33	99,6	Súčet	4032,09	99,8
H ₂ SiO ₄	21,8		CO ₂ voľný	1421,23	
Fe celkove	0,13		H ₂ S	5,44	
HBO ₂	35,72				

Zdroj: INGEO a.s. Žilina, 18.01.1995

Voda z vrtu S-3, s názvom „Kúpeľný“ je charakterizovaná ako prírodná liečivá voda, stredne mineralizovaná, hydrogenuhlíčanovo–chloridová, sodno-vápenatá, uhličitá, sírna, vlažná, hypotonická, s celkovou mineralizáciou 5 757 mg/l, s teplotou vody 26,5 °C a s obsahom plynu CO₂ 1 546 mg/l a H₂S 5 mg/l.⁷ V liečebnej praxi sa prírodná liečivá voda využíva na liečenie ochorení pohybového ústrojenstva, srdcovo-cievnych chorôb, chorôb neurologického systému a chorôb z povolania.

Najstaršia zmienka o dudinských prameňoch je z roku 1549 v diele Juraja Wernhera: „Správa o podivuhodných vodách Uhorska“ a Mateja Bela v diele „Historické a zemepisné poznatky o severnom Uhorsku“ z roku 1742. O tom, že liečivé účinky dudinskej vody boli známe aj v minulosti svedčia zachovalé travertínové kopy, ako pozostatok prirodzených výverov minerálnej vody.

Prírodná pamiatka **Dudinské travertíny** sa nachádza v intraviláne kúpeľov Dudince na chránenom území o výmere 13 280 m². Pozostáva z viacerých objektov, ktoré ležia v kúpeľnom parku, pričom objekt Travertínová terasa, ktorý je „živý“, leží na ľavom brehu toku Štiavnica. Dudinské travertíny tvoria sústavu mohutných travertínových pokryvov pramenitov až penovcov, rôzneho veku a stupňa travertinizácie. Travertíny vznikli na výveroch minerálnych vôd, ktoré sa viažu na vyzdvihnutú

⁷ Príloha č. 1 k Vyhláske MZ SR č. 89/2000Z.z. o vyhlásení prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd

hrástvú kryhu druhohorných vápencov a dolomitov v podloží kvartérno-neogénnej výplne rozhrania Ipeľskej kotliny a Krupinskej planiny. Prirodzenou migráciou miest výverov minerálnych prameňov po tektonickej línii vznikali vedľa seba kupolovité travertínové vyvýšeniny.

V historickej dobe začal pramene jednoduchým spôsobom využívať človek, najprv ako prosté jednoduché kúpele bez deštrukčných zásahov. Archeologické nálezy svedčia o osídlení z obdobia neolitu (pohrebisko), artefakty sa zachovali z halstadtskej doby a obdobia Veľkej Moravy, čo svedčí o trvalom záujme človeka o využívanie minerálnych vôd. Písomné správy o Dudinciach pochádzajú zo začiatku 13. storočia a zmienky o minerálnych vodách zo 16. storočia. Nie je známe, kedy boli vykopané tzv. „Rímske kúpele“.

Prvý bazén postavil gróf Oberndorf pri kope za amfiteátrom v roku 1908 o rozmeroch 5 x 8 m, neskôr v rokoch 1924 - 1925 dal postaviť obchodník Untenberg veľký bazén. Od tejto udalosti je datovaný vznik kúpeľov. Po druhej svetovej vojne začínajú snahy o intenzívne využívanie prameňov na liečebné účely. Hydrogeologické vrty síce overili charakter štruktúry, ale zachytenie podzemnej vody a koncentráciou jej odtoku pre kúpeľné využitie postupne zanikli všetky povrchové vývery na pramenitových kopách. Aktívna tvorba travertínu dnes prebieha na fontáne pred kúpaliskom a na odtokoch z kúpeľov na úzkej nive východnej strany toku Štiavnice, kde usádzaním vznikajú trojuholníkové kaskády penovcového travertínu.

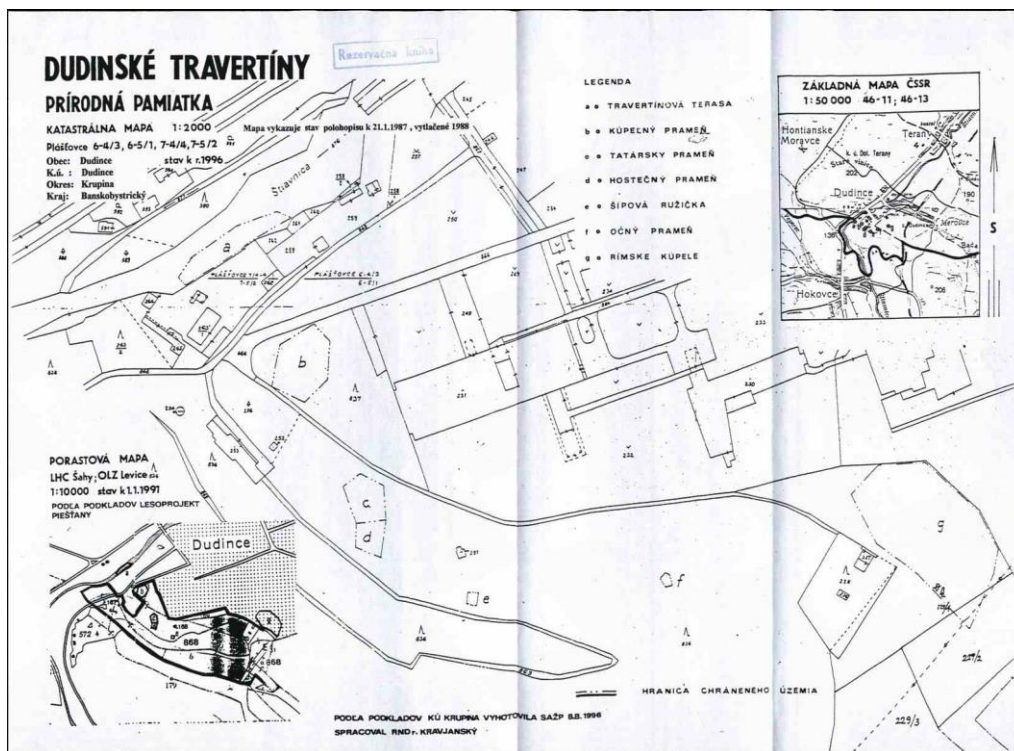
Dudinské travertíny predstavujú najzachovalejšie tvary posledného obdobia tvorby travertínov, preto boli v roku 1964 vyhlásené za prírodnú pamiatku.

- **Travertínová terasa** (1 433 m²) predstavuje rozsiahle územie na brehu Štiavnice s niekoľkými miestami aktívnej tvorby travertínov v relatívne prírodných podmienkach. Intenzívne sa tu vytvára porézny krehký pramenitý čisto bielej farby, ktorý pokrývajú zelené riasy.
- **Kúpeľný prameň** (1 975 m²) oválno – eliptická pramenitová kopa vysoká 6 m.
- **Tatársky prameň** (860 m²) veľká, 6 – 8 m vysoká homolovitá pramenitová kopa. Povrch zvetráva a zarastá bylinnou vegetáciou. Na vrchole kopy je pôvodný kráterový otvor výtoku minerálnej vody.
- **Hostečný prameň** (496 m²) veľká pramenitová kopa vedľa Tatárskeho prameňa, vysoká 6 – 7 m, ukrytá v krovitej vegetácii, má na povrchu kráterový otvor pôvodného výveru minerálnej vody.
- **Šípková ružička** (72 m²) malá pramenitová kopa leží JV od Hostečného prameňa. Situovaná v úbočí skolenom na sever je kopa asymetrická, zo severnej strany vysoká 2 m z južnej strany 0,5 až 1 m. Na vrchole je otvor výtokového krátera, pramenitá kopa je dobre zachovalá.
- **Očný prameň** (52 m²) veľká, 2,5 m vysoká okrajová pramenitová kopa vo východnej časti lesoparku kúpeľov na severnom úpätí masívu Gestenec, má na vrchole kopy dva kráterové otvory „oči“ priemeru 40 – 50 cm, ktoré boli pôvodnými vývermi minerálnej vody.

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

- **Rímske kúpele** (8 392 m²) = Močidlá – rozsiahla pramenitová kopa s plochým povrchom v ktorom je vytesaných 32 jám štvorcového a obdĺžnikového pôdorysu. Na najvyššej plochej pramenitovej kope je zachovaný kráter pôvodného výveru minerálnej vody.⁸

Mapa 3 Prírodná pamiatka Dudinské travertíny

Zdroj: <http://uzemia.enviroportal.sk/>

Okolie Dudinc sa vyznačuje množstvom zaujímavých prírodných pamiatok, prírodných rezervácií, ktoré majú náučný, ale aj vedecko-výskumný význam. Medzi najznámejšie patria:

- **Tesárska roklina** – prírodná pamiatka o rozlohe 7 759 m² v k. ú. Hontianske Tesáre predstavuje krátke, jedinečné kaňonovité údolie, budované epiklastickými sedimentami vulkanického pôvodu zo štíavnického stratovulkánu. Unikátne je na stene zaznamenaná chaotická sedimentácia v delte miestneho prátoku, čo je doklad o tom, že v tejto oblasti bolo more.
- **Krupinské bralce** – prírodná pamiatka o rozlohe 6 900 m² v k.ú. Krupina boli za chránené územie vyhlásené v roku 1975. Predstavujú príklad päťbokej prismatickej odlučnosti andezitov na Slovensku. Predmetom ochrany je vlastný vrchol – rad stĺpov s bezprostredným priliehlym sutinovým lemom, ktorý zároveň udržiava stabilitu celého stĺporadia.
- **Andezitové kamenné more** – národná prírodná pamiatka o rozlohe 14 300 m² je tvorená masívnymi tmavými andezitmi. More vzniklo rozpadom andezitového lávového prúdu na mieste, najzachovalejšia je jeho čelná časť. Nachádza sa v k. ú. Malá Lehota a hlavný význam spočíva v jeho vedeckej hodnote.

⁸ <http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/245#>

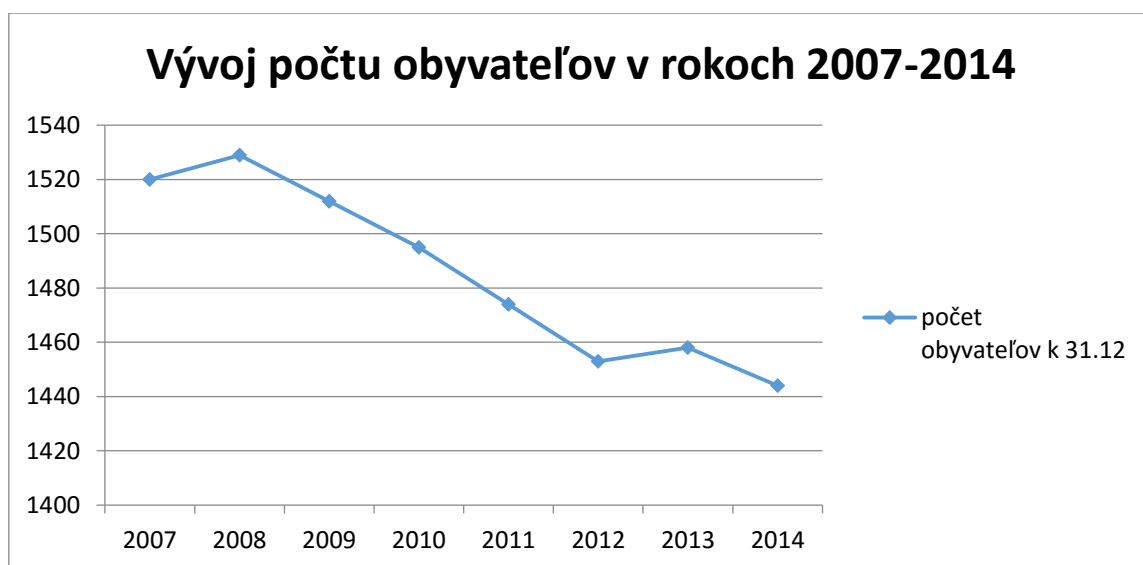

- **Šinkov salaš** – prírodná rezervácia sa nachádza v k.ú. Dvorníky o rozlohe 23 150 m². Za chránenú rezerváciu je vyhlásená z dôvodu zabezpečenia ochrany lokality s koncentrovaným výskytom chráneného a ohrozeného druhu flóry na Slovensku – hlaváčka jarného (*adonis vernalis*).
- **Čabrad** – prírodná rezervácia o rozlohe 1 412 400 m² v k. ú. Čabradský Vrbovok, predstavuje mimoriadne druhové bohatstvo väčšiny našich plazov, vrátane vzácných chránených druhov. Ochranu si zasluhujú aj ostatné zložky rastlinných a živočíšnych druhov. Areál hradnej zrúcaniny má kultúrny význam.
- **Sitno** – národná prírodná rezervácia (936 800 m²) v k. ú. Ilija, je vyhlásená na ochranu prírodovedecky, historicky a kultúrne významnej dominanty Štiavnických vrchov – Sitna (1009 m) na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. Na území sa prelínajú teplomilné a horské prvky flóry s výskytom vzácnych a chránených druhov.

1.3. Demografická charakteristika

1.3.1. Veková štruktúra

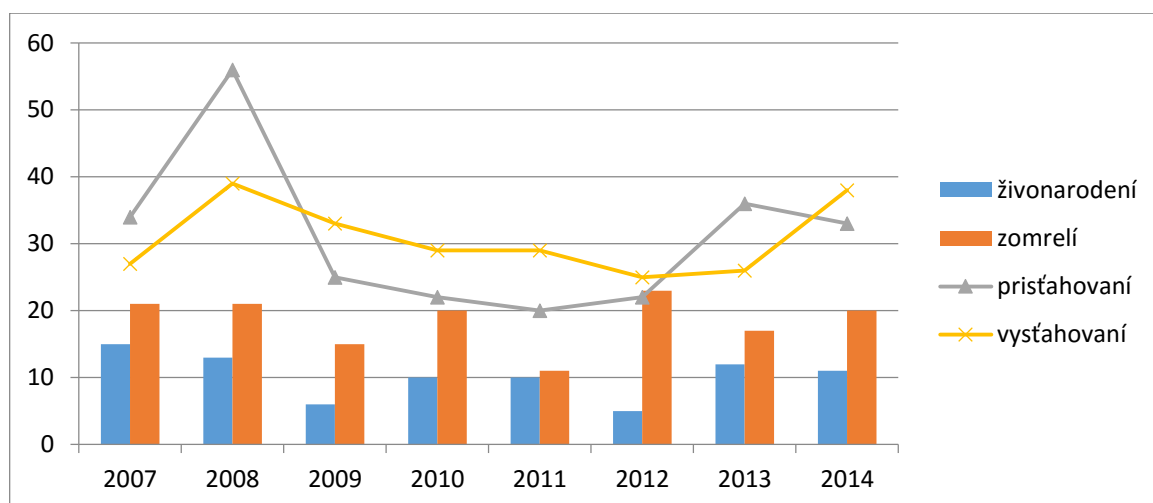
Mesto Dudince s počtom obyvateľov **1444** (k 31.12.2014) patrí medzi najmenšie mestá na Slovensku. Populácia mesta pozostáva zo 779 žien a 665 mužov. Veľkosť populácie mesta s výnimkou rokov 2008 a 2013 dlhodobo klesá, v roku 2007 dosahovala hodnotu 1 520 obyvateľov, zatiaľ čo v roku 2014 bol tento stav o 76 obyvateľov menší (graf 1). Celkový úbytok obyvateľstva je zapríčinený prirodzeným úbytkom, ako aj negatívnym migračným saldom. V rokoch 2008 a 2013 mesto zaznamenalo prírastok v počte prisťahovaných obyvateľov, na druhej strane od roku 2013 do 2014 sa zvýšil počet vystahovaných obyvateľov o 38. Najkritickejší rozdiel v počte narodených (5) a zomrelých (23) bol v Dudinciach v roku 2012 (graf 2).

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v meste Dudince v rokoch 2007-2014
Zdroj: Štatistický úrad SR

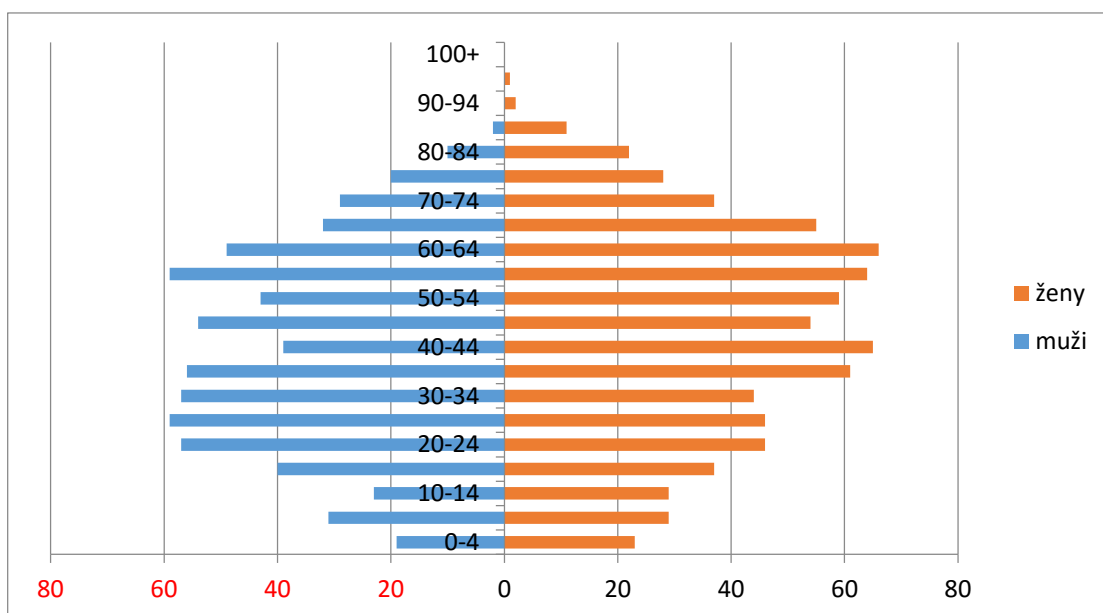
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025

Graf 2 Prirodzený a migračný pohyb obyvateľov mesta Dudince v rokoch 2007-2014

Zdroj: Štatistický úrad SR

Veková pyramída obyvateľov mesta Dudince má regresívny charakter s úzkou základňou a širokou hornou časťou, ktorá indikuje starnutie populácie. Najpočetnejšie kategórie obyvateľov sú vo vekovom intervale 35-39 rokov a 55-59 rokov (graf 3). Nepriaznivú štruktúru obyvateľstva mesta Dudince dokazuje vysoký index starnutia obyvateľov, ktorý vyjadruje počet obyvateľov v poproduktívnej kategórii (65 a viac rokov) k obyvateľom v predproduktívnej kategórii (0-14 rokov). Mesto Dudince dosahuje extrémne vysoký index starnutia (161,69) v porovnaní s priemernou hodnotou za celé územie Slovenska (88,34).

Graf 3 Veková pyramída obyvateľstva mesta Dudince k 31.12.2013

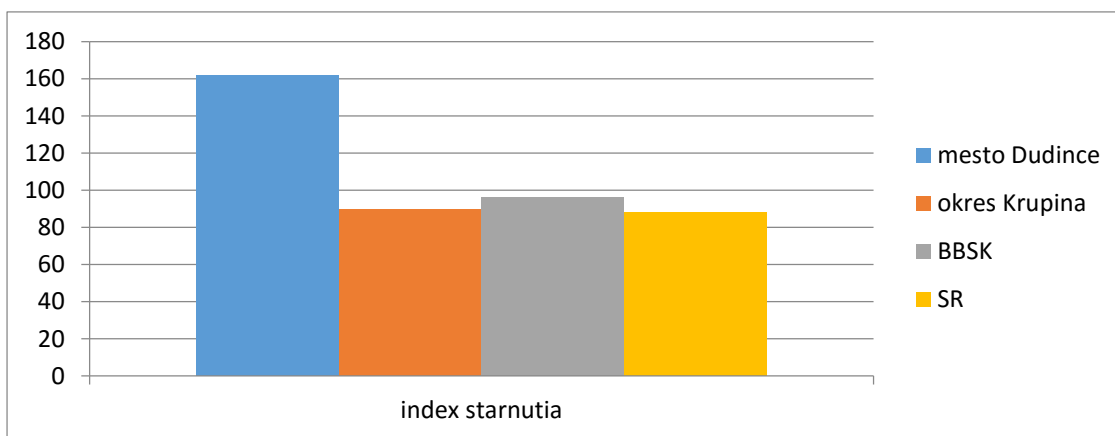
Zdroj: Štatistický úrad SR

Poproduktívnu zložku obyvateľstva mesta Dudince tvorí 17,08 % populácie, čo je o 3,5 % viac v porovnaní s podielom poproduktívnej zložky populácie Slovenska. V dôsledku nízkeho podielu

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

predproduktívnej zložky obyvateľstva (o 4,8 % menej ako celoslovenský priemer) a vysokého podielu produktívneho obyvateľstva sa bude v strednodobom výhľade index starnutia zvyšovať.

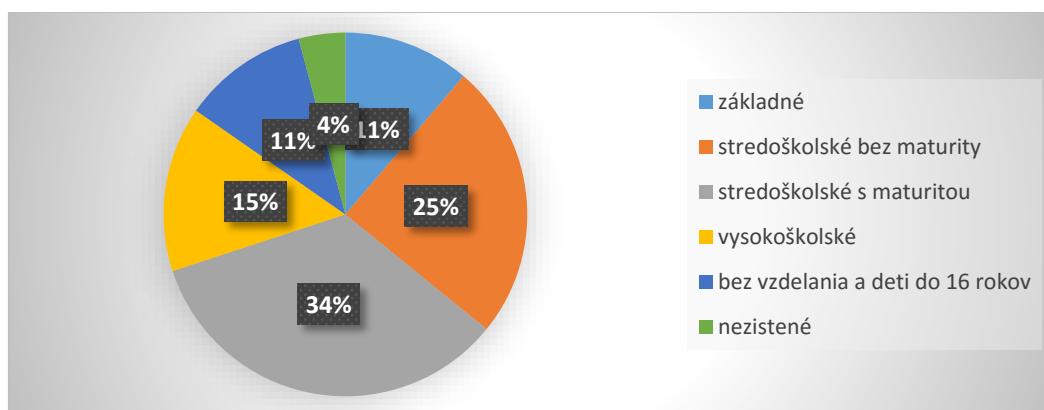

Graf 4 Index starnutia obyvateľov mesta Dudince v porovnaní s okresom KA, BBSK a SR

Zdroj: Štatistický úrad SR

1.3.2. Vzdelanostná štruktúra

Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania je dôležitým faktorom rozvoja územia. Kvalita a štruktúra ľudského kapitálu sa odzrkadľuje v hospodárskej základni mesta a v následnej atraktivite pre potenciálnych investorov. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva mesta Dudince bola sledovaná v rámci Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (SODB), ku ktorému sa vzťahuje nasledovná analýza (graf 5).⁹ V roku 2011 v meste Dudince bola najpočetnejšia zložka obyvateľov so stredoškolským vzdelaním s maturitou (34 % obyvateľov), za ňou nasledovali obyvatelia s dosiahnutým stredoškolským a učňovským vzdelaním bez maturity (25 %) a s vysokoškolským vzdelaním (15 %).

Graf 5 Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v roku 2011

Zdroj: SODB 2011

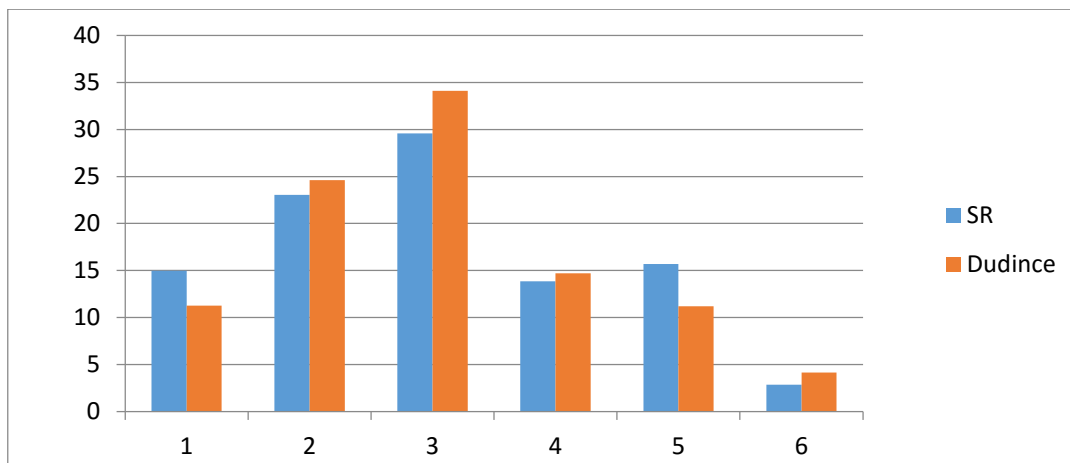
Pri porovnaní vzdelanostnej štruktúry obyvateľov mesta Dudince a Slovenskej republiky môžeme sledovať vyšší podiel stredoškolsky vzdelaného obyvateľstva bez maturity, vyšší podiel

⁹ <http://census2011.statistics.sk/tabulky.html>

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

stredoškóľakov s maturitou, ale aj vyšší podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov v meste Dudince. Najvyšší podiel tvoria obyvatelia so stredoškolským vzdelaním, čo je dobrým predpokladom ich uplatnenia na trhu práce.

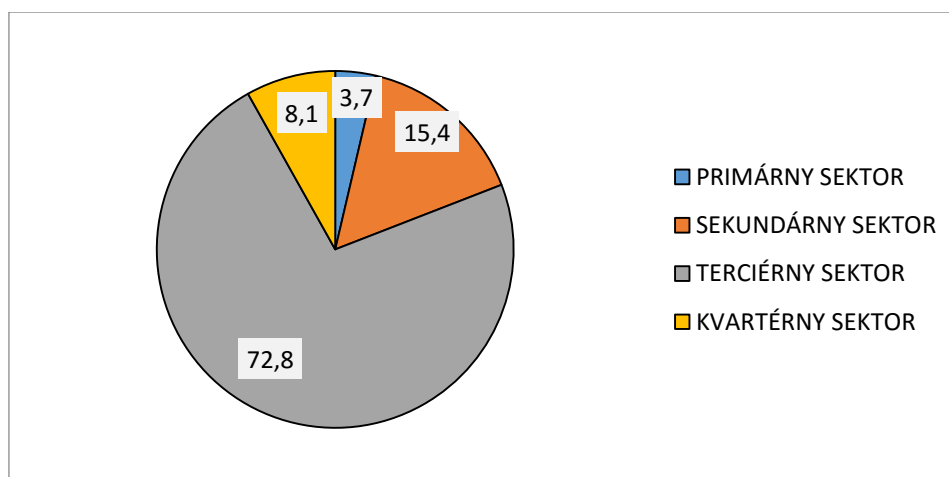
Graf 6 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva mesta Dudince v porovnaní so SR

(1-základné, 2-stredoškolské bez maturity, 3- stredoškolské s maturitou, 4-vysokoškolské, 5- bez vzdelania a deti do 6 rokov, 6- nezistené)

1.4. Hospodárstvo

1.4.1. Podnikateľské prostredie

V meste Dudince bolo k 01.04.2015 aktívnych 237 podnikateľských subjektov. Najmenší podiel subjektov 9, patrí do primárneho sektoru (3,7 %), ktorý zahŕňa poľnohospodárstvo, lesníctvo a ťažbu, najväčší podiel subjektov 179 podniká v terciérnom sektore (72,8 %), ktorý zahŕňa služby a obchodnú činnosť (graf 7).

Graf 7 Podiel podnikateľských subjektov podľa hospodárskych sektorov

Zdroj: Štatistický úrad SR

Primárny sektor

Z celkového počtu 9 podnikateľských subjektov zameraných na prvovýrobu sú 3 zapísané v obchodnom registri a zvyšných 7 tvoria fyzické osoby zapísané v živnostenskom registri SR. Približne rovnaký počet podnikateľských subjektov sa zameriava na chov dojníc a iných drobných hospodárskych zvierat a na pestovanie zeleniny a ostatných netrvácnych plodín. Najväčším podnikateľským subjektom v poľnohospodárstve podľa počtu zamestnancov a výšky tržieb v roku 2013 bola spoločnosť AGROHONT Dudince a.s., zaoberajúca sa pestovaním obilnín, strukovín a olejnatých semien (okrem ryže). V meste Dudince je iba jeden subjekt, ktorý poskytuje služby v lesníctve.

Sekundárny sektor

V sekundárnom sektore podniká celkovo 38 subjektov, pričom 11 subjektov je zapísaných v obchodnom registri a 27 subjektov predstavujú fyzické osoby zapísané v živnostenskom registri. Najväčší počet živnostníkov vykonáva zemné práce, ďalej prevláda podnikanie vo výstavbe obytných a neobytných budov, elektroinštalácie, pokrývačské práce, ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce, čo znamená, že najviac živnostníkov podniká v odvetví stavebníctva. Podobne je to aj pri firmách, ktoré podnikajú v stavebníctve, ale aj vo výrobe vrchného ošatenia a ostatných pletených a háčkových odevov.

Terciérny sektor

V meste Dudince je zaregistrovaných 179 podnikateľských subjektov zaoberajúcich sa obchodom a poskytovaním služieb, pričom fyzických osôb zapísaných v živnostenskom registri je 107 a v obchodnom registri 72. Veľká časť živnostníkov podniká v maloobchodnej činnosti a v sprostredkovaní obchodu s rozličným tovarom, poskytovaní účtovníckych a audítorských činností a v činnosti poisťovacích agentov a maklérov. Vo veľkej miere je to aj poskytovanie ubytovacích a stravovacích služieb, kaderníckych a kozmetických služieb, či služieb týkajúcich sa telesnej pohody, ktoré súvisia s dopytom zo strany návštevníkov predovšetkým počas letnej kúpeľnej sezóny. K najväčším spoločnostiam podnikajúcich v odvetví cestovného ruchu patrí Hotel Hviezda Dudince, s.r.o., Hotel Jantár Dudince, s.r.o. a Hotel Flóra Dudince, ktoré poskytujú ubytovacie a stravovacie služby s relaxačnými a wellness službami. Terciérny sektor zastrešuje činnosť záujmových organizácií v počte 5 a tiež správu nehnuteľností na základe poplatkov alebo zmlúv v počte 13 subjektov.

Kvartérny sektor

Kvartérny sektor predstavuje oblasť vedy, techniky, školstva, zdravotníctva, informačných a komunikačných technológií. V meste Dudince tvorí kvartérny sektor 20 podnikateľských subjektov, ktoré predstavujú len 8,1 % z celkového objemu hospodárstva, ale z hľadiska významu a zamestnanosti majú pre Dudince strategický význam. Do tohto sektoru patria štátne a neštátne zdravotnícke zariadenia, ambulancie všeobecných a špecializovaných lekárov, zubná lekárska prax i veterinárne činnosti, ktoré sú zastúpené piatimi subjektmi – najviac živnostníkov. Do štvrtého sektora patrí Spojená škola Dudince, ktorá má významné postavenie aj z hľadiska počtu zamestnanosti pedagogických a nepedagogických zamestnancov (25-49). Na kvartérny sektor úzko nadväzuje terciérny sektor službami zameranými na stravovanie a ubytovanie s doplnkovými službami v cestovnom ruchu.

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Najväčším zamestnávateľom v sektore služieb v meste Dudince sú spoločnosti Kúpele Dudince a.s. a SLOVThERMAE Kúpele Diamant Dudince š.p., ktoré poskytujú služby v segmente ostatnej zdravotnej starostlivosti poskytovaním liečebných, relaxačných a víkendových pobytov pre tuzemských a zahraničných klientov. Podnikateľské prostredie je limitované prírodnými podmienkami kúpeľného mesta Dudince, ktoré získalo Štatút kúpeľného miesta uznesením vlády SR č. 623/1998 v znení jeho zmeny schválenej uznesením vlády SR č. 456/1999.

Tabuľka 2 Najväčší zamestnávatelia v meste Dudince v roku 2013

Názov spoločnosti	Odvetvie ekonomickej činnosti SK NACE	Počet zamestnancov	Tržby za rok 2013 v €
Kúpele Dudince a.s.	ostatná zdravotná starostlivosť	200-249	9 035 723
SLOVThERMAE, Kúpele Diamant š.p.	ostatná zdravotná starostlivosť	100-149	2 900 842
Hotel Hviezda Dudince, spol. s.r.o.	hotelové a podobné ubytovanie	25-49	836 026
Hotel Jantár Dudince, s.r.o.	hotelové a podobné ubytovanie	25-49	598 411
Hotel Flóra Dudince, s.r.o.	hotelové a podobné ubytovanie	25-49	683 896
AGROHONT, a.s.	pestovanie obilnín (okrem ryže), strukovín a olejnatých semien	25-49	1 604 354

Zdroj: Štatistický úrad SR

Dozor nad ochranou vnútorného kúpeľného územia a prírodnými liečivými zdrojmi vykonáva Inšpektorát kúpeľov a žriediel, ktorý v zmysle zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách v zn. n. p., presne vymedzuje, ktoré činnosti a v akom rozsahu je možné na tomto území vykonávať.

Zamestnanosť

Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Krupina bola k 31.12.2014 na úrovni 16,95 %. V poradí okresov podľa miery evidovanej nezamestnanosti bol okres Krupina k 31.12.2014 na 20 mieste zo 79 okresov v SR.¹⁰ V meste Dudince bola miera evidovanej nezamestnanosti k uvedenému dátumu 7,89 %, čo predstavovalo 59 obyvateľov, z toho 21 žien.

1.5. Infraštruktúrna vybavenosť územia

1.5.1. Dopravná a technická infraštruktúra

Dopravný systém

Dopravný systém mesta Dudince sa skladá z pešej, cyklistickej, automobilovej a autobusovej dopravy. Dĺžka miestnych komunikácií je 16 km a dĺžka vybudovaných chodníkov je 6,5 km. V meste nie je prevádzkovaná miestna hromadná doprava, individuálnu prepravu osôb zabezpečujú dve súkromné taxi služby. Mesto je napojené na miestne, diaľkové a medzištátne linky osobnej autobusovej dopravy. Mestom prechádza vybudovaná železničná trať Šahy – Zvolen, ktorá

¹⁰ <http://www.nup.sk/zakladne-ukazovatele-nezamestnanosti>

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

v minulosti zabezpečovala osobnú dopravu, v súčasnosti na trati nie sú prevádzkované žiadne linky osobnej dopravy.

Vo vnútornom kúpeľnom území sa nachádza centrálné strážené parkovisko, ktoré celoročne slúži prevažne klientom kúpeľných zariadení Rubín a Smaragd, v letnej sezóne je parkovacou zónou pre Termálne kúpalisko Dudinka. Menšie verejné záchytné parkoviská sa nachádzajú pri bočnej strane Hotela Minerál, vstupnej časti liečebného ústavu Diamant a v priestore železničnej stanice. Parkovanie obyvateľov Dudiniec je zabezpečované odstavovaním vozidiel na odstavné plochy pri objektoch hromadnej bytovej výstavby v pešej dostupnosti do 100 m. Mesto Dudince nemá v intraviláne územia vybudovanú klasickú cyklotrasu, ale realizáciou projektu Oblastnej organizácie cestovného ruchu v Dudinciach boli vyznačené cyklistické trasy v širších vzťahoch k príslušnému územiu s východiskovým bodom vlakovou stanicou v Dudinciach. Jedná sa o trasu Tesársku (18 km), Lišovskú (24 km), Súdovskú (33 km), Šahanskú (45 km), Hrušovskú (73 km) a Cyklomagistrálu Dr. Téryho (82 km).

Odpadové hospodárstvo

Mesto Dudince zabezpečuje nakladanie s odpadmi v súlade s platným Programom odpadového hospodárstva mesta Dudince na roky 2011 – 2015 a taktiež so Všeobecno-záväzným nariadením mesta Dudince č. 1/2011 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi. Tieto dva základné dokumenty upravujú podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi vznikajúcimi na celom katastrálnom území mesta, ale aj práva a povinnosti orgánov obcí, právnických a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a nakladaní s odpadmi.

Dokumenty sú v súlade so záväznou časťou Programu odpadového hospodárstva Banskobystrického kraja na roky 2011 – 2015, ktorá bola vyhlásená Vyhláškou Okresného úradu Banská Bystrica č. 1/2014 z 10.01.2014. V meste Dudince zabezpečuje odvoz komunálneho odpadu pre obyvateľov, bytové organizácie a podnikateľské subjekty Združenie Hont Dudince, s.r.o., ktoré prevádzkuje riadenú skládku v Hontianskych Tesároch. Jedná sa o zmesový komunálny odpad, objemný odpad a drobný stavebný odpad. Prostredníctvom Mestského podniku Dudince, s.r.o. (ktorého vlastníkom so 100 % účasťou je mesto Dudince) je zabezpečený separovaný zber skla, papiera, plastov, textilu, elektro odpad a biologicky rozložiteľný odpad. Jednotlivé druhy odpadov (sklo, textil) sa separujú do farebne rozlíšených maloobjemových kontajnerov, ktoré sú rozmiestnené na území mesta, plasty a papier pôvodcovia odpadu odovzdávajú jedenkrát mesačne v deň mobilného zberu, ktorý vopred určí mesto. Mobilný zber elektro odpadu je realizovaný dvakrát ročne¹¹. Mesto Dudince nemá vybudovanú kompostáreň, čo je vzhľadom na rozsiahlu plochu trávnatých plôch kúpeľného územia produkujúcich zelenú biomasu, výrazne chýbajúcou prevádzkou.

Vodovodná a kanalizačná sieť

Vlastné zásobovanie vodou mesta Dudince a príslušného územia sa uskutočňuje gravitačne z jestvujúcich vodojemov nad mestom, ktorých kapacita pre pokrytie spotreby je aj pre výhľadové

¹¹ Spoločný program odpadového hospodárstva na roky 2011-2015.

obdobie dostatočná. Akumulácia vody v jestvujúcom vodojeme Krížne s objemom 1 000 m³ predstavuje 113,7 % z maximálnej dennej potreby. Jestvujúca rozvodná sieť pitnej vody v meste je vybudovaná liatinovým potrubím s profilom DN 100 až 250 a je vo vyhovujúcom stave. Zásobovanie pitnou vodou zabezpečuje verejný mestský vodovod, rozvodnou sieťou PVC DN 110.

Mesto Dudince má k odvádzaniu odpadových splaškových a dažďových vôd vybudovanú jednotnú kanalizáciu v celkovej dĺžke 10 487 m na väčšine územia, pričom v úseku od nového mosta po bývalý autokemping je kanalizácia v dĺžke 866 m vlastníctvom Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Banská Bystrica. Kanalizácia ústi do čističky odpadových vôd, ktorú prevádzkuje Stredoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. Banská Bystrica.

Zásobovanie energiami

Mesto Dudince je zásobované teplom decentralizovaným, individuálnym spôsobom, pričom jednotlivé objekty a zariadenia majú vybudované vlastné kotolne. Väčšina objektov využíva v lete na čiastočný ohrev TÚV solárne panely. Prevažujúcim palivom v celom sídelnom útvere Dudince je plyn, pre komplexné využitie v rodinných a bytových domoch a rekreačných zariadeniach pre všetky technologické a tepelné procesy. Zásobovanie zemným plynom je z vysokotlakového plynovodu DN 700 PN 64 samostatnou prípojkou DN 200 PN 64, ktorá končí v regulačnej stanici RS 5800. Regulačná stanica je dvojstupňová s dvoma výstupmi s rôznymi tlakmi. Stredotlakový výstup s pretlakom 25 kPa zabezpečoval v minulosti plynofikáciu centrálnej výhrevne, ktorá je v súčasnosti mimo prevádzky. Distribučný stredotlakový rozvod plynu v meste s doregulovaním tlaku plynu u odberateľa má jeden plynovodný okruh DN 63, z ktorého vybiehajú rozvodné potrubia DN 50 do vonkajšieho územia. Je položený v zemi pod chodníkmi, alebo pásmi zelene v uliciach mesta. Zemný plyn je využívaný na vykurovanie, varenie a prípravu TÚV¹². Zásobovanie odberateľov zemným plynom zabezpečuje Slovenský plynárenský priemysel a.s. Bratislava. Elektrická energia je pre mesto zabezpečovaná vzdušnými vedeniami a transformačnými stanicami, ktorých je na území mesta 16 s rôznym výkonom.

1.5.2. Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra

Zdravotnícka infraštruktúra

V meste Dudince je poskytovaná základná zdravotná služba v objekte zdravotného strediska s ambulanciami praktického, gynekologického, detského a zubného lekára. Privátna ambulancia stomatologického lekára je tiež v liečebnom ústave Rubín, prevádzkovanom spoločnosťou Kúpele Dudince a.s. V meste sídli rýchla zdravotná pomoc (RZP) s 24 hodinovou stálou službou, ktorú prevádzkuje Záchranná zdravotná služba Bratislava. Liečebné účinky prírodných liečivých zdrojov a iné liečebné procedúry môžu obyvatelia mesta Dudince využívať vo forme ambulantnej liečby v neštátnom zdravotníckom zariadení Kúpele Dudince a.s. a v štátnom podniku SLOVOTHERMAE, Kúpele Diamant Dudince. Liečebné procedúry poskytujú aj zariadenia hotelového typu – Hviezda, Prameň, Flóra a Jantár, ktoré majú vybudované vlastné balneoterapie. V centre mesta Dudince sú zriadené dve lekárne.

¹² Územný plán obce Dudince, október 2003, Doplnok a zmena č. 1, apríl 2005

Sociálna infraštruktúra

Mesto Dudince je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu a poskytuje sociálne služby na základe zápisu žiadateľa do Registra poskytovateľov sociálnych služieb. Priamo v meste Dudince je zriadený súkromný Dom dôchodcov Oáza staroby, n. o. s kapacitou 32 miest, v blízkej obci Terany je Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb s kapacitou 116 osôb v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja. Mesto v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Krupine poskytuje cestou menších obecných služieb zdravotne odkázaným obyvateľom donášku obedov a opatrovateľskú službu z radov nezamestnaných občanov. Mesto podporuje obyvateľov v dôchodkovom veku paušálnym príspevkom na stravovanie. Rezervy mesta Dudince v sociálnej oblasti sú v chýbajúcom dennom stacionári pre seniorov, nedostatok ošetrovateľských služieb a úplná absencia terénnej sociálnej práce.

1.5.3. Školstvo a šport

Školstvo

Systém predprimárneho, primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania je pre deti a mládež zabezpečovaný Spojenou školou Dudince, ktorej súčasťou je materská škola a základná umelecká škola. Materská škola má zriadenú dolnú a hornú triedu, pričom poskytuje výchovno-vzdelávaciu činnosť pre deti od 3 rokov štyrmi pedagogickými zamestnancami a jedným nepedagogickým zamestnancom. Základná škola v školskom roku 2013/2014 mala 184 žiakov a 9 tried, v každom ročníku jednu, pričom v nej pracovalo 17 učiteľov, 3 vychovávatelia a 11 nepedagogických zamestnancov. V škole fungovali 3 oddelenia ŠKD, v ktorých bolo zapísaných 72 detí. Spojená škola má personálne obsadenie vo veľkej miere kvalifikované a stabilné, pričom kmeňoví zamestnanci majú trvalý pracovný pomer.

Areál školy je primeraný a nachádzajú sa v ňom dve budovy s učebňami pre I. a II. stupeň a ŠKD, jej súčasťou je aj knižnica, jedáleň a školská kuchyňa. V areáli sa nachádza samostatná telocvičňa, budova materskej školy s nadstavbou základnej umeleckej školy, dve ihriská a altánky na vyučovanie v prírode. Budovy sú nové a energeticky ošetrené. Žiaci sa učia vo vyhovujúcich učebniach, učitelia používajú najmodernejšiu didaktickú techniku. Do viacerých kabinetov boli doplnené zbierky učebných pomôcok.

Vo voľnom čase môžu žiaci pracovať v rôznorodých záujmových krúžkoch, majú zabezpečené kvalitné služby školskej jedálne a školského klubu detí. Rozvrh hodín rešpektuje psychohygienické potreby žiakov a je prispôsobený cestovnému poriadku školských autobusov. Základná umelecká škola má zriadený výtvarný a hudobný odbor, ktorý zabezpečuje s počtom pedagogických zamestnancov 5 výučbu na hudobné nástroje akordeón, klavír, keyboard, gitaru, husle a flautu.

V roku 2014 čerpala Spojená škola Dudince v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Dudince v rámci oddielu 09 Vzdelávanie a výdavky z rozpočtu zriaďovateľa, z kapitoly MŠ SR a vlastných príjmov v celkovej výške 524 264,26 €, z toho na prenesené kompetencie 321 971 €, na originálne kompetencie 202 293,26 €. ¹³

¹³ Spojená škola Dudince – Záverečná správa šk.r.2013/2014.

Šport a telovýchova

V meste pôsobí Športový klub mesta (ŠKM), ktorý je príspevkovou organizáciou zriadenou mestom Dudince s právnou subjektivitou, ktorého hlavnou činnosťou je organizovanie športových a turistických podujatí, organizovanie telesnej výchovy a športu pre obyvateľov a návštevníkov mesta, spravovanie telovýchovných objektov a zariadení, šírenie reklamy a zabezpečovanie technických, právnych a hospodárskych predpokladov pre činnosť ŠKM.

Vo svojej pôsobnosti má oddiely:

- Futbalový oddiel TJ Slovan Dudince,
- Atletický oddiel,
- Stolnotenisový oddiel,
- Motokrosový oddiel.

V meste Dudince sa nachádza futbalový štadión, v areáli školy ihrisko s umelým trávnikom, betónové ihrisko a športová hala – telocvičňa s možnosťou jej celoročného využitia. Verejnosti sú k dispozícii tenisové kurty, ktorých stav je v súčasnosti pomerne zanedbaný. Od roku 2007 je v Dudinciach v prevádzke Termálne kúpalisko Dudinka, ktoré ponúka návštevníkom štyri bazény s dvomi tobogánmi. Jednotlivé kúpeľné zariadenia ponúkajú široké možnosti služieb ako sú bazény plavecké, kľudový bazén s minerálnou liečivou vodou, fitness, bowling, squash, minigolf, či wellnes služby s rôznymi druhmi masáží a saunovým svetom.

1.5.4. Kultúra a cestovný ruch

Kultúra a podujatia v meste

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Dudince bola dňa 15.02.2012 založená Oblastná organizácia cestovného ruchu, ktorej členmi sú mesto Dudince, kúpeľné a hotelové zariadenia podnikajúce v oblasti kúpeľníctva a v cestovnom ruchu. Hlavnou úlohou organizácie je zvýšiť atraktivitu destinácie a prehĺbovať spoluprácu zainteresovaných subjektov na území kúpeľného mesta Dudince. Dôležitou úlohou organizácie je spoločný marketing a propagácia Dudiniec účasťou na veľtrhoch a výstavách doma, ale aj v zahraničí. Ďalšou aktivitou je tvorba propagačných a informačných tlačovín v rôznych jazykoch, ktoré slúžia nielen na výstavách, ale aj pre potreby Turisticko-informačnej kancelárie. Všetky aktivity sú financované z príspevkov členských subjektov, z dotácií Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja a z vlastnej činnosti organizácie.

V rámci svojej činnosti organizácia realizuje a spolupracuje pri organizovaní rôznych kultúrno-spoločenských a športových podujatiach pre návštevníkov a obyvateľov mesta, ku ktorým už tradične patria: Otvorenie kúpeľnej sezóny (máj), podujatia Dudinského kultúrneho leta (júl-august), Cesta rozprávkovým kráľovstvom (júl), Dudinské vinobranie (september) a mnoho ďalších.

Mesto Dudince má v k. ú. Merovce vybudovaný kultúrny dom, ktorý z hľadiska kapacitného a stavebno-technického nie je postačujúci na organizovanie podujatí s vyššou návštevnosťou. Z tohto dôvodu väčšinu celoročných podujatí organizujú jednotlivé zariadenia vo vlastných spoločenských priestoroch. V letnej sezóne je na podujatia Dudinského kultúrneho leta využívaný priestor

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Amfiteátra, resp. kúpeľná promenáda a parky vnútorného kúpeľného územia. V liečebnom ústave Diamant je kinosála, ktorá slúži nielen na premietanie filmov, ale aj na prednášky, besedy, autogramiády, koncerty a divadelné predstavenia. V meste sa pravidelne uskutočňujú kultúrno-športové podujatia: Nočný beh v Dudinciach – NIGHT RUN (január), Chodecké preteky – Dudinská „50“ (marec), cyklistické preteky (apríl, máj), Hontiansky súdok (máj), Country stopa (júl), Mikuláš v Dudinciach (december) a ďalšie. V budove mestského úradu sú umiestnené dve zasadacie miestnosti, ktoré slúžia potrebám verejnosti. V meste Dudince sú zriadené organizácie Dobrovoľný hasičský zbor, Zväz protifašistických bojovníkov a poľovnícke združenie LS Bába. Veľmi aktívnou organizáciou v spoločenskom živote Dudiniec je Jednota dôchodcov, ktorá so silnou členskou základňou a aktívnym výkonným výborom svojimi podujatiami významne prispieva k udržiavaniu tradícií a historického dedičstva v meste. Organizovaním podujatí sa Dudince reprezentujú nielen na miestnej úrovni, ale aj na úrovni okresu a regiónu Hont a taktiež účasťou na športových a kultúrnych podujatiach.

Kúpeľníctvo

Dudince patria medzi slovenské kúpele s najteplejšou klímou, s najmenším počtom veterných a najväčším počtom slnečných dní v roku. Malá nadmorská výška a poloha na rovine s pahorkatým okolím spôsobujú, že klíma je typicky nížinná, teda veľmi teplá. Priemerná oblačnosť v priebehu roka je pomerne malá a okolie Dudiniec má dlhý slnečný svit, priemerne 1 987 hodín v roku. Dudince patria k najtichším a najpokojnejším kúpeľným mestám s ekologicky najčistejším prostredím a s množstvom zelene. Prírodné liečivé zdroje majú najunikátnejšie zloženie, ktoré pozitívne pôsobia na choroby pohybového aparátu, srdcovo-cievneho aparátu a na neurologický systém. Ich preukázateľný účinok je aj v detoxikačnej medicíne, ako doplnkový prostriedok na očistu tráviaceho traktu a lymfatického systému. Obsah síry vo vode blahodárne pôsobí na pokožku, napomáha pri redukcii vrások, celulitídy, pri liečbe niektorých kožných a gynekologických ochorení. Pitná liečba má svoje indikačné pole pri chronických bronchitídach, pri chorobách pečene a žlčových ciest, pankreasu a obličiek.¹⁴ Priaznivé klimatické pomery a vybavenosť kúpeľov umožňujú v Dudinciach nepretržitú liečbu v priebehu celého roka. Popri liečebnom význame nadobúdajú kúpele Dudince čoraz väčší význam aj ako obľúbené rekreačné stredisko širokého okolia. Termálne kúpalisko vyhľadávajú v letnom období návštevníci a rekreanti, pre ktorých sú k dispozícii ubytovacie a stravovacie zariadenia rôzneho štandardu v súkromných rodinných domoch, chatách, penziónoch, rekreačných zariadeniach, hoteloch alebo v kúpeľných domoch.

Ubytovanie s najvyšším štandardom poskytujú v meste trojhviezdičkové kúpeľné zariadenia Rubín, Smaragd, Diamant, Hotel Hviezda, Hotel Prameň, Hotel Flóra, Penzión u Mlynárky a Hotel Jantár. Náročnejším klientom poskytuje služby vo svojej štvorhviezdičkovej kategórii Hotel Minerál. Napriek tomu, že Dudince patria medzi najmladšie a najmenšie kúpele na Slovensku a ich rozvoj nastal až po 2. svetovej vojne, majú dobre vybudovanú sieť služieb pre domácich obyvateľov a návštevníkov. V Dudinciach sa nachádza niekoľko kozmetických a kaderníckych salónov, masérске služby, lekárne, poštový úrad, obvodné oddelenie policajného zboru, pobočky niekoľkých bankových

¹⁴ Matej, M. a kol. : Slovenské liečebné kúpele Dudince. Agentúra Astra, Levice, 1998

inštitúcií, bankomaty, obchod s potravinami, cukrárne, pizzérie, vinotéka, kaviarne a reštauračné zariadenia.

Ochrana minerálnych vôd

Výverová oblasť minerálnej vody „dudinského typu“ leží na okraji holocénnej nivy potoka Štiavnica, medzi potokom a severným svahom kóty Gestenec. Vyznačená je okrem iného rozsiahlou súvislou polohou travertínov. Voda „dudinského“ typu je zachytená vrtmi v akumulácii bazálnych tortónskych štrkov. Aureola minerálnej vody zistená v širšom okolí v náplavoch Štiavnice znamenala v minulosti určitý ochranný prvok, pretože pretlak minerálnej vody zamedzoval prípadný prítok znečisťujúcich látok do žriedelnej štruktúry. Pokles tlaku naznačuje určité nebezpečie, ktoré by mohlo plynúť z nadmerného exploatovania minerálnej vody a tým aj ďalšieho znižovania tlaku v širšom okolí exploatačných vrtov.

Vlastná, tzv. vnútorná ochrana minerálnej vody je realizovaná priamo na odberných objektoch. Vyhláškou MZ SR boli v Dudinciach vyhlásené za prírodné liečivé zdroje:

- Kúpeľný (vrt S-3) – registračné číslo ZV-070 s povoleným odberom v odbernom množstve 4,603 l/s pri tlaku 0,065 MPa, ktorý je v súčasnosti využívaný na vaňové a bazénové kúpele.
- HVD – 1 – registračné číslo ZV – 085 s povoleným odberom v odbernom množstve 1,2 l pri tlaku 0,085 MPa, ktorý je zdrojom rezervným.

Vo Vnútornom kúpeľnom území sa nachádzajú aj ďalšie vrty S-5/A a HVD-2, ktoré sú zdrojmi pozorovacími. Všetky vody „dudinského“ typu sa vyznačujú mineralizáciou 5 000 až 6 000 mg/l, súčasným preplynením oxidom uhličitým a sulfánom s teplotou 27 až 28 °C. Okrem toho sa tu vyskytujú niektoré zdroje s vodou odlišného chemického zloženia, podobné vodám „slatinského“ typu, konkrétne zdroj V-1 a S-6/A, ktoré majú nižšiu mineralizáciu s teplotou 11 až 12 °C.

Dohľad nad využívaním a dodržiavaním odberných množstiev z prírodných liečivých zdrojov a monitoringom pozorovacích zdrojov, vykonáva Štátna kúpeľná komisia MZ SR podľa ustanovení zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vonkajšia ochrana prírodných liečivých zdrojov je zabezpečená ochrannými pásmami ustanovenými vo vyhláške MZ SR č. 19/2000, ktorou boli vyhlásené ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Dudinciach a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Santovke a v Slatine.

- Ochranné pásmo I. stupňa chráni výverovú oblasť,
- ochranné pásmo II. stupňa chráni akumulačnú oblasť,
- ochranné pásmo III. stupňa chráni infiltračnú oblasť.

Dodržiavanie legislatívy v kúpeľnom území a Štatútu kúpeľného miesta Dudince (schválený uznesením vlády SR z 29. septembra 1998 číslo 623) vykonáva Ministerstvo zdravotníctva SR prostredníctvom Inšpektorátu kúpeľov a žriediel.

Kúpele Dudince, a.s. predstavujú veľmi podstatný zdroj príjmov pre samosprávu mesta. V nasledujúcich tabuľkách je vyčíslený príjem mesta z dane z ubytovania od všetkých zariadení vo vzťahu k výdavkom na infraštruktúru podporujúcu cestovný ruch.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025

ROK 2011 Názov akcie	Rozpočtový náklad v €
VÝDAVKY	
Regenerácia kúpeľného mesta Dudince – parkovisko pred Kazačkom	624 449,38
Chodník - amfiteáter	1 920,00
Rekonštrukcia WC - amfiteáter	18 000
Rekonštrukcia osvetlenia od kúpaliska k Jantáru	18 960, 28
SPOLU	663 329,66 €
PRÍJMY	
Daň z ubytovania:	281 130, 86 €

ROK 2012 Názov akcie	Rozpočtový náklad v €
VÝDAVKY	
Rekonštrukcia verejných komunikácií	153 103,84
Prepojenie komunikácie k hotelu Minerál	2 929,43
Verejné osvetlenie ku katolíckemu kostolu	1 673,30
Výstavba chodníka pred KD Achát	2 733,94
Výstavba autobusovej zastávky	3 600
SPOLU	164 040,51 €
PRÍJMY	
Daň z ubytovania:	276 721 €

ROK 2013 Názov akcie	Rozpočtový náklad v €
VÝDAVKY	
Obnova verejnomotnej infraštruktúry CR – kúpeľná promenáda	101 094,76
Komunikácia ku katolíckemu kostolu	52 009,08
Výstavba parkoviska pri ev. kostole	5 987,74
Kamerový systém – 4 kamery	6 549,00
Osvetlenie popri kúpeľnej promenáde	4 329,96
Verejné osvetlenie pri LÚ Diamant a Smaragd	1 683,46
Chodník pri KD Smaragd	9 844,04
Prístupová cesta ku katolíckemu kostolu	2 301,49
Výstavba chodníka k LÚ Diamant	12 080,35
SPOLU	104 889,88 €
PRÍJMY	
Daň z ubytovania:	299 048 €

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

ROK 2014 Názov akcie	Rozpočtový náklad v €
VÝDAVKY	
Výstavba chodníka – pešia zóna – kat. kostol	21 932,82
Výstavba chodníka – pešia zóna	20 084,35
Výstavba chodníka časť hl. cesta odbočka k Diamantu	4 668,76
Rekonštrukcia parkovacích plôch v kúpeľoch	12 000
Výstavba parkovísk, chodníka-kúpele	24 346,66
Výstavba dažďovej kanalizácie v kúpeľoch	13 179,38
Výstavba chodníka v kúpeľoch	42 487,41
Výstavba chodníka-kostol-nový most	2 125,94
Výstavba spoj. chodníka pri evanj. kostole	699,24
Výstavba chodníka-Mineral-križovatka-nový most	17 699,40
Výstavba prístupovej cesty pre chodcov	971,04
Kamerový systém – 4 ks	7 231,20
SPOLU	147 626,20 €
PRÍJMY	
Daň z ubytovania:	302 349 €

1.6. SWOT analýza

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
<p>S1 Prírodné predpoklady S1.1 jedinečné prírodné liečivé pramene S1.2 teplé a slnečné klimatické pomery S1.3 lesopark Búroš S1.4 PP Dudinské travertíny S1.5 úrodné pôdy, vinársky región S1.6 čisté ekologické prostredie</p> <p>S2 Zdravotnícky cestovný ruch S2.1 poskytované služby v zdravotníckom cestovnom ruchu S2.2 tradícia kúpeľníctva S2.3 prítomnosť zdravotného strediska a odborných lekárov</p> <p>S3 Občianska vybavenosť S3.1 moderne vybavená základná škola S3.2 existencia základnej umeleckej školy S3.3 existencia amfiteátra S3.4 existencia športovej haly, futbalového ihriska S3.5 kúpalisko s minerálnou vodou S3.6.dostupnosť služieb pre obyvateľov</p> <p>S4 Územná spolupráca S4.1 členstvo v MAS Zlatá cesta S4.2 existencia Oblastnej organizácie cestovného ruchu S4.3 spolupráca mesta a kúpeľov</p> <p>S5 Obyvateľstvo S5.1 vysoká miera bezpečnosti v meste S5.2 aktívne poproduktívne obyvateľstvo S5.3 nízka miera nezamestnanosti v meste S5.4.kvalifikačná úroveň obyvateľstva</p>	<p>W1 Dostupnosť, doprava v meste W1.1 excentrická poloha vzhľadom na BBSK W1.2 chýbajúce napojenie na cesty vyššieho hierarchického rádu (diaľnica, rýchlostná cesta) W1.3 nevyužitá železničná infraštruktúra pre osobnú dopravu W1.4 nedostačujúce autobusové spojenia W1.4 chýbajúca cyklotrasa v intraviláne mesta</p> <p>W2 Vývoj populácie W2.1 prirodzený úbytok obyvateľstva W2.2 migračný úbytok obyvateľstva W3.3 starnutie obyvateľstva</p> <p>W3 Sociálna infraštruktúra W3.1 chýbajúci denný stacionár pre seniorov W3.2 nedostatok ošetrovateľských služieb W3.3 absencia terénnej sociálnej práce</p> <p>W4 Hospodárska základňa 4.1 úzko špecializovaná ponuka pracovných príležitostí 4.2 chýbajúca ponuka nadväzných aktivít a služieb pre návštevníkov mesta 4.3 absencia centrálnej a obchodnej zóny 4.4 chýbajúce historické objekty v meste</p> <p>W5 Život v meste W5.1 slabý záujem obyvateľstva podieľať sa na živote v meste W5.2 chýbajúca identita mesta W5.3 nevysporiadané majetkovo-právne vzťahy W5.4 absencia reprezentatívneho kultúrneho domu W5.5 nedostatok možností trávenia voľného času mladých</p> <p>W6 Odpadové hospodárstvo W6.1 chýba kompostáreň, zberný dvor W6.2 nedostatočné separovanie odpadu W6.3 nie je odkanalizované celé územie mesta W6.4 slabé enviromentálne povedomie obyvateľov</p>

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Príležitosti (O)	Ohrozenia (T)
<p>O1 Rozvoj dopravy O1.1 plánovaná križovatka rýchlostných ciest R3 a R7 južne od k.ú. Dudiniec O1.3 rozvoj medzimestskej dopravy O1.4 vytvorenie cyklotrasy v intraviláne mesta</p> <p>O2 Podpora územnej spolupráce O2.1 rozvoj regionálnej spolupráce s okolitými sídlami v rámci MAS a OOCR O2.2 rozvoj cezhraničnej spolupráce s Maďarskom</p> <p>O3 Podpora súkromného sektora O3.1 podpora miestnych producentov (zvýhodnené nájomné, poskytnutie priestorov) O3.2 miestne značenie výrobkov O3.3 organizácia kultúrno-spoločenských podujatí O3.4 rozvoj aktivít cestovného ruchu mimo kúpeľníctva O3.5 podpora kultúrneho a kreatívneho priemyslu – tradičné remeslá a dizajn</p> <p>O4 Podpora nízkouhlíkového hospodárstva O5.1 zatepľovanie budov O5.2 rekonštrukcia verejného osvetlenia O5.3 využívanie vozidiel s alternatívnym pohonom</p> <p>O5 Rozvoj sociálnych služieb O5.1 zastrešenie a podpora dobrovoľníckej práce O5.2 vybudovanie domu dôchodcov O5.3 podpora prechodu inštitucionálnej sociálnej starostlivosti na komunitnú</p>	<p>T1 Problémy pri výstavbe dopravnej infraštruktúry T1.1 vzdialený termín výstavby R3 a R7 T1.2 nedostatok finančných zdrojov na rekonštrukciu ciest T1.3 obmedzenie osobnej vlakovej dopravy</p> <p>T2 Manažment územnej spolupráce T4.1 náročnosť na manažérske zručnosti T4.2 neochota sídiel a regionálnych aktérov podieľať sa na spoločných projektoch T4.3 prevaha konkurencie nad kooperáciou - chýbajúca dôvera medzi regionálnymi aktérmi</p> <p>T3 Populačný vývoj SR T7.1 znižovanie počtu obyvateľov SR T7.2 starnutie obyvateľstva SR</p> <p>T4 Globálne klimatické zmeny T9.1 zmena rozloženia zrážok v roku T9.2 zvýšenie priemernej teploty vzduchu T9.3 zníženie výdatnosti a kvality minerálneho prameňa</p> <p>T5 Neohľadupnosť k životnému prostrediu T5.1 zníženie ekologickej hodnoty prírodného okolia T5.2 likvidácia zelene za účelom získania biomasy T5.3 nedôsledná separácia odpadu a vytváranie čiernych skládok</p>

2. Strategická časť

Strategické plánovanie je súborom postupov, ktoré obyvateľom umožňujú ovplyvňovať a formovať budúcnosť mesta Dudince. Predstavujú spôsob spoločného myslenia, vytváranie zdieľanej predstavy spoločného cieľa a zodpovednosti za jeho realizáciu.

2.1. Strategický rámec

Vízia	Globálne ciele	Špecifické ciele	Opatrenia
<i>„Mesto Dudince sa bude rozvíjať s ohľadom na svoj charakter pokojného kúpeľného sídla s dôrazom na dobudovanie služieb a infraštruktúry pre obyvateľov a návštevníkov mesta.“</i>	Hospodárska oblasť: 1. Rozvoj hospodárskej základne s dôrazom na služby a cestovný ruch	1.1 Rozvoj cestovného ruchu	1.1.1 Zvýšenie propagácie mesta ako destinácie 1.1.2 Rozvoj spolupráce mesta a subjektov aktívnych v CR
		1.2 Rozvoj územnej spolupráce	1.2.1 Rozvoj infraštruktúry verejnej dopravy 1.2.2 Podpora lokálnych producentov 1.2.3 Rozvoj partnerstva a regionálnej spolupráce
		1.3 Rozvoj priestorovej štruktúry	1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a verejných priestranstiev
	Sociálna oblasť: 2. Udržanie zdravej a stabilnej populácie	2.1. Rozvoj sociálnych služieb	2.1.1 Rozvoj komunitnej sociálnej starostlivosti a sociálnej infraštruktúry
		2.2 Rast populácie	2.2.1 Revitalizácia školskej infraštruktúry 2.2.2 Motivačný mechanizmus pre mladé rodiny 2.2.3 Rozvoj športovísk a zariadení pre mládež
		2.3 Rozvoj miestnej identity	2.3.1 Podpora kultúrnych a spoločenských podujatí
	Environmentálna oblasť: 3. Ochrana prírodných zdrojov a rozvoj zelenej infraštruktúry	3.1 Rozvoj technickej infraštruktúry	3.1.1 Dobudovanie kanalizácie na území mesta 3.1.2 Rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva 3.1.3 Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov a služieb

Strategický rámec rozvoja mesta Dudince zohľadňuje vnútorné špecifiká mesta, je tvorený víziou, strategickými cieľmi a opatreniami reflektujúcimi potreby a priority mesta s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

2.2. Stratégia rozvoja mesta Dudince:

Mesto Dudince má zadanú víziu „Malé mesto s veľkou budúcnosťou pre život“, ktorá vyplýva zo skutočnosti, že napriek kontinuálnemu úbytku obyvateľov, ktorý je charakteristický pre mnohé regióny Slovenska, pri zachovaní prírodného potenciálu územia a jeho využití v kúpeľníctve a v cestovnom ruchu, bude mesto Dudince v kontexte najbližších rokov dostatočne atraktívne pre udržanie a mierny nárast stabilnej populácie obyvateľov, ale aj zvýšenie počtu návštevníkov mesta, ktoré je unikátne svojimi prírodnými liečivými zdrojmi. Realnosť vízie je podmienená:

- zlepšením identity mesta ako destinácie kúpeľníctva, kooperáciou domácich a regionálnych subjektov,
- rozvojom rôznorodejších pracovných príležitostí formou stimulov pre podnikateľské subjekty,
- dostupnosťou bývania a sociálnymi stimulmi pre mladé rodiny,
- zachovaním a vytvorením nových služieb pre obyvateľov a návštevníkov mesta,
- vybudovaním chýbajúcej technickej infraštruktúry mesta.

Na úrovni globálnych cieľov mesta, boli tieto ciele zadané pre hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť.

Strategický rámec bol definovaný so špecifickým zreteľom podpory funkcie mesta Dudince ako kúpeľného mesta, pričom jednotlivé aktivity budú mať pozitívny dopad aj na miestnu populáciu a zvýšenie kvality života. Keďže nie je ekonomicky efektívne budovať všetky mestské funkcie na území Dudinciek z dôvodu nízkeho počtu obyvateľov, odporúčame podporovať polycentrický model sídelného rozvoja a posilnenie dopravného spojenia s okolitými mestskými sídlami.

2.2.1. HOSPODÁRSKA OBLASŤ

V rámci hospodárskej oblasti bol globálny cieľ, pre naplnenie vízie mesta Dudinciek ako centra kúpeľníctva medzinárodného významu, definovaný ako: „1. Rozvoj hospodárskej základne s dôrazom na služby a cestovný ruch“. Ponuka pracovných miest je v Dudinciach úzko špecializovaná na kúpeľníctvo. Rozvoj priemyselnej produkcie nie je reálny z dôvodu ochrany prírodných zdrojov mesta Dudince, preto potenciál nesie najmä rozvoj sektoru služieb. Nedostatok širokej ponuky pracovného uplatnenia sa prejavuje v odchode produktívnej zložky obyvateľstva do iných miest, čím sa prehĺbuje negatívna špirála úpadku mesta.

Samotný rozvoj hospodárskej základne, či podnikateľského prostredia v meste Dudince, môžeme dosiahnuť pomocou rozvoja v 3 špecifických cieľoch: 1.1 Rozvoj cestovného ruchu, 1.2 Rozvoj územnej spolupráce a 1.3 Rozvoj priestorovej štruktúry mesta.

Špecifický cieľ 1.1 Rozvoj cestovného ruchu stavia na najsilnejšej stránke mesta, ktorou je skutočnosť že Dudince sú kúpeľným mestom národného až medzinárodného významu. Do mesta prichádzajú celoročne návštevníci, ktorí predstavujú najvýznamnejší rozvojový potenciál. Atrakcie a aktivity sú návštevníkom ponúkané najmä v rámci jednotlivých kúpeľných a ubytovacích zariadení, pričom chýba aktívna propagácia mesta Dudince ako destinácie. V rámci špecifického cieľa 1.1 je priestor na tvorbu opatrení zameraných na podporu propagácie mesta; tvorbu spoločných projektov s kúpeľmi a ďalšími podnikateľskými subjektmi aktívnymi v cestovnom ruchu; podpore vytvárania ďalších atrakcií pre návštevníkov mesta.

Špecifický cieľ 1.2 Rozvoj územnej spolupráce je zadefinovaný za účelom podpory cestovného ruchu. Ako bolo spomenuté, samotné mesto Dudince, okrem kúpeľov, nemá veľkú atraktivitu pre turistov, avšak táto slabá stránka môže byť prekonaná pomocou rozvoja územnej spolupráce. Územná spolupráca môže byť realizovaná formou klastrovania okolitých obcí, súkromných subjektov a subjektov občianskej sféry, pričom tvorba regionálneho značenia produktov a služieb môže priniesť rozvojový impulz všetkým zapojeným aktérom v regióne.

Ďalší benefit vychádzajúci z rozvoja územnej spolupráce je zapojenie mesta Dudince do polycentrickej siete osídlenia. Dudince sú najmenšie mesto na Slovensku a z toho dôvodu nepredstavuje veľkú kúpnu silu, aká je typická pre mestské sídla s vyššou koncentráciou obyvateľstva. Nie je efektívne a ekonomicky ani zrealizovateľné, aby mesto Dudince poskytovalo všetky mestotvorné funkcie. Dudince sa však nachádzajú v pomernej blízkosti miest Šahy, Krupina, Levice a Želiezovce pričom pri zabezpečení dobrej dostupnosti verejnou dopravou by bolo možné zdieľať jednotlivé funkcie týchto miest. Mesto Dudince by sa malo v takomto polycentrickom sídelnom modeli formovať ako sídlo poskytujúce funkcie spojené s rekreáciou, kultúrou a službami, ktoré sa v ostatných mestách nenachádzajú.

Špecifický cieľ 1.3 Rozvoj priestorovej štruktúry je zadefinovaný z dôvodu prekonania jednej z najslabších stránok mesta Dudince, ktorou je chýbajúce centrum mesta. Mesto Dudince má charakter vidieckeho sídla, pričom v strede sídla sa nachádzajú bytové domy na ktoré v južnej časti nadväzuje kúpeľná areál. Mestu chýba prirodzená centrálna zóna, v ktorej by sa mohli koncentrovať súkromné subjekty poskytujúce služby a tovary a kde by sa odohrávali kultúrno-spoločenské podujatia. Vytvorenie takejto zóny by zatriktívnilo mesto Dudince ako celok a zároveň by zlepšilo podmienky pre podnikanie v meste, ako aj podmienky pre budovanie lokálnej identity obyvateľov. V rámci tohto špecifického cieľa je možné zaoberať sa aj aktivitami zameranými na rekonštrukciu miestnych komunikácií a ulíc, s dôrazom na bezbariérovosť mesta, keďže sa kúpele špecializujú na liečenie pohybovej sústavy. Pri rekonštrukcii miestnych komunikácií a verejných priestranstiev je potrebné vziať do úvahy, že kúpeľné mesto by malo pôsobiť ako estetický celok.

2.2.2. SOCIÁLNA OBLASŤ

Globálny cieľ v rámci sociálnej oblasti znie: „2. Udržanie zdravej a stabilnej populácie“, pričom reaguje na negatívny trend znižovania počtu obyvateľov ako aj starnutie populácie mesta Dudince. Realizácia aktivít na rozvoj hospodárskej základne mesta do značnej miery môže motivovať nových obyvateľov, aby sa sťahovali do Dudiniec, v prípade, že si budú vedieť nájsť pracovné uplatnenie. Na

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

prekonanie krátkodobých až strednodobých negatívnych dopadov demografickej situácie v meste však bude potrebné pristúpiť k aktivitám skvalitňujúcim sociálnu starostlivosť.

Špecifický cieľ 2.1 Rozvoj sociálnych služieb vychádza z predpokladu rozvoja sociálnych inovácií a využitia podpory prechodu z inštitucionálnej na komunitnú sociálnu starostlivosť. Z dôvodu odchodu prevažne mladých obyvateľov sa v meste Dudince môže koncentrovať staršia populácia, ktorá časom vytvorí tlak na sociálne služby v meste.

Špecifický cieľ 2.2 Rast populácie je zameraný na podporu zvýšenia populácie pomocou budovania nájomných bytov a infraštruktúry pre trávenie voľného času detí a dorastu. Za predpokladu rozvoja hospodárskej základne mesta a zvýšenia ponuky pracovných miest sa zvýši dopyt po možnostiach bývania v Dudinciach. Dôležité bude zabezpečiť, aby boli možnosti bývania v meste finančne dostupné, pretože v opačnom prípade sa obyvateľstvo koncentruje v okolitých obciach.

Naplnenie špecifického cieľa 2.3 Rozvoj miestnej identity bude mať pozitívny vplyv na rozvoj hospodárskej základne mesta ako aj občianskej spoločnosti. Budovanie a obnova kultúrnej infraštruktúry a organizácia kultúrno-spoločenských podujatí prispievajú k zvýšeniu atraktivity mesta Dudince pre návštevníkov a zároveň posilnia postavenie mesta Dudince v polycentrickom sídelnom systéme ako centrum kultúry.

2.2.3. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Globálny cieľ pre environmentálnu oblasť znie: „3. Ochrana prírodných zdrojov a rozvoj zelenej infraštruktúry“, pričom ochrana environmentálne nezaťaženého životného prostredia by mala byť výrazná priorita mesta Dudince.

Špecifický cieľ 3.1 Rozvoj technickej infraštruktúry predstavuje snahu o zachovanie vysokej kvality životného prostredia. Odkanalizovanie celého mesta a bezpečná likvidácia odpadových vôd minimalizuje riziko kontaminácie zdrojov podzemnej minerálnej vody. V rámci opatrenia zameraného na budovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva sa javí ako potrebné vybudovanie kompostárne na biologicky rozložiteľný odpad. V kúpeľnom meste ako sú Dudince sú parky a zeleň podstatným mestským prvkom, pričom odpad vzniknutý pri ich údržbe môže byť ďalej zhodnotený ako prírodné hnojivo. Pri budovaní infraštruktúry odpadového hospodárstva je dôležité nezabúdať aj na tzv. „mäkkú“ infraštruktúru, ktorú predstavujú prednášky, materiály či podujatia zamerané na podporu a osvetu o recyklácii a zodpovednom prístupe k životnému prostrediu.

3. Programová časť

Programová časť PHSR mesta Dudince logicky nadväzuje strategickú časť. Programová časť poskytuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov a opatrení na úroveň konkrétnych projektov a aktivít združených do tematicky príbuzných opatrení, ktorých realizácia napomôže k dosiahnutiu definovaných strategických cieľov.

Projektové zámery boli, v súlade s participatívnym prístupom v zmysle platnej metodiky pre tvorbu PHSR, zbierané formou internetového dotazníka, do ktorého sa mohli zapojiť zamestnanci MsÚ Dudince v jednotlivých odboroch, socio-ekonomickí partneri mesta ako aj široká verejnosť.

Zber projektových zámerov sa začal dňa 13. augusta 2015 a občania sa do neho mohli zapojiť po dobu vyše jedného mesiaca, zber projektov bol ukončený dňa 22. septembra 2015. V sumáre bolo zozbieraných 37 projektových zámerov.

Formulár č. P1 – Prehľad špecifických cieľov, opatrení a projektových zámerov podľa oblastí

Globálny cieľ	Špecifický cieľ	Opatrenie	Projektový zámer
Hospodárska oblasť: <i>1. Rozvoj hospodárskej základne s dôrazom na služby a cestovný ruch</i>	1.1 Rozvoj cestovného ruchu	1.1.A Zvýšenie propagácie mesta ako destinácie	Modernizácia webovej stránky mesta Dudince
			Inštalácia informačnej tabule (LED)
		1.1.B Rozvoj spolupráce mesta a kúpeľov	Dostavba kúpeľnej promenády
			Rekonštrukcia zavlažovacieho systému v kúpeľnom území
			Vybudovanie náhradného zdroja minerálnej vody za vrt S-6
			Rekonštrukcia Termálneho kúpaliska Dudinka
	1.2 Rozvoj územnej spolupráce	1.2.A Rozvoj infraštruktúry verejnej dopravy	Vybudovanie cyklotrás a cyklochodníkov
			Modernizácia dopravného značenia
		1.2.B Podpora lokálnych poľnohospodárskych producentov	Hubertov dvor
			Podpora producentov vína
		1.2.C Rozvoj partnerstva a regionálnej spolupráce	Revitalizácia kúpeľného lesoparku Búroš
			Rekonštrukcia nového mosta nad potokom Štiavnica
			Rekonštrukcia starého mosta nad potokom Štiavnica
	1.3 Rozvoj priestorovej štruktúry	1.3.A Rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a verejných priestranstiev	Výstavba záchytného parkoviska a rozšírenie odstavných plôch
			Regenerácia vnútroblokov sídlisk
			Dobudovanie kamerového systému
			Výstavba miestnej komunikácie a chodníka pre IBV (za Hotelom Hviezda)

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Globálny cieľ	Špecifický cieľ	Opatrenie	Projektový zámer
Sociálna oblasť: <i>2.Udržanie zdravej a stabilnej populácie</i>	2.1. Rozvoj sociálnych služieb	2.1.A Rozvoj komunitnej sociálnej starostlivosti a sociálnej infraštruktúry	Komunitný plán sociálnych služieb
			Zriadenie denného stacionára
			Výstavba Kolumbária - cintorín Dudince
			Výstavba Domu smútku - cintorín Dudince
	2.2 Rast populácie	2.2.A Revitalizácia školskej infraštruktúry	Zriadenie polytechnickej a prírodovednej učebne
			Modernizácia jazykovej učebne a učebne IKT
		2.2.B Motivačný mechanizmus pre mladé rodiny	Výstavba nájomných domov
			Modernizácia káblovej TV
		2.2.C Rozvoj športovísk a zariadení pre mládež	Rekonštrukcia areálu základnej a materskej školy
			Výstavba multifunkčného športového areálu
	2.3 Rozvoj miestnej identity	2.3.A Podpora kultúrnych a spoločenských podujatí	Rekonštrukcia amfiteátra
			Dotácia pre tradičné kultúrne a športové podujatia

Globálny cieľ	Špecifický cieľ	Opatrenie	Projektový zámer
Environmentálna oblasť: <i>3.Ochrana prírodných zdrojov a rozvoj zelenej infraštruktúry</i>	3.1 Rozvoj technickej infraštruktúry	3.1.A Dobudovanie kanalizácie na celom území mesta	Výstavba kanalizácie a vodovodu pre IBV (za Hotelom Hviezda)
			Rekonštrukcia kanalizačnej siete (vetva "A" ul. Nový rad - nový most)
			Ochrana pred povodňami (ul. Merovská a ul. B. Tablica)
		3.1.B Rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva	Výstavba kompostárne a zberného dvora
		3.1.C Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov a osvetlenia	Rekonštrukcia budovy Mestského úradu
			Modernizácia budovy Domu služieb (nového)
			Vybudovanie solárneho ohrevu TUV na budove SŠ s MŠ Dudince 2020
			Modernizácia verejného osvetlenia v meste Dudince

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Uvedený zoznam projektových zámerov sa vzťahuje ku dňu 22. septembra 2015. Zoznam projektových zámerov nie je kompletný a bude možné ho dopĺňať podľa potrieb, v termíne každoročnej aktualizácie a hodnotenia PHSR, ktoré sú uvedené v realizačnej časti PHSR.

Riadiaci tím v spolupráci so socio-ekonomickými partnermi následne priradili jednotlivým projektovým zámerom ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu spolu s ich východiskovými a cieľovými hodnotami. Na základe týchto ukazovateľov bude možné priebežne sledovať napĺňanie cieľov definovaných v strategickej časti PHSR. Zoznam projektových zámerov v príslušnosti k jednotlivým opatreniam je uvedený vo formulári P1.

Ukazovatele výstupu projektu predstavujú práce, služby a tovary, ktoré boli financované počas realizácie projektu. Označujú hmatateľné produkty bezprostredne dosiahnuté realizáciou aktivít, vyjadrené v merateľných peňažných jednotkách. Ukazovatele výsledku predstavujú okamžitý efekt realizácie projektu na cieľovú skupinu bezprostredne po ukončení realizácie projektu a merajú bezprostredný následok, ktorý bol vyvolaný výstupom. Medzi ukazovateľom výstupu a výsledku je logická väzba. Ukazovateľ dopadu vyjadruje dlhodobý efekt projektu na prioritnú oblasť, územie alebo cieľovú skupinu. Dosiahnutie strategického cieľa nemusí byť vyjadrené ukazovateľmi dopadu, ale môžu byť vyjadrené aj vhodnými ukazovateľmi výsledku.

Formulár č. P2 Zoznam ukazovateľov podľa prioritných oblastí PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2015	2017	2020
Prioritná oblasť - HOSPODÁRSKA						
Opatrenie 1.1.1. Zvýšenie propagácie mesta ako destinácie						
Názov projektu: Modernizácia webovej stránky mesta Dudince						
Výstup	Náklady na realizáciu	MsÚ	EUR	1 000	1 120	1 480
Výsledok	Počet návštevníkov stránky	MsÚ	počet	N/A	2 000	10 000
Dopad	Zvýšenie počtu návštevníkov v meste	MsÚ	osoby/ rok	302 349	304 000	307 000
Názov projektu: Inštalácia informačnej tabule (LED)						
Výstup	Náklady na realizáciu	MsÚ	EUR	20 000	20 200	20 500
Výsledok	Počet inštalovaných zariadení	MsÚ	ks	1	1	1
Dopad	Zlepšenie informovanosti návštevníkov a občanov v	MsÚ	%	0	5	7
Opatrenie 1.1.2. Rozvoj spolupráce mesta a kúpeľov						
Názov projektu: Dostavba kúpeľnej promenády						
Výstup	Náklady na dostavbu	Kúpele Dudince a.s.,	EUR	0	0	100 000
Výsledok	Rozloha plochy	Kúpele Dudince a.s.,	m2	4 00m2	4 00m2	4 00m2
Dopad	Počet podujatí organizovaných na promenáde	Kúpele Dudince a.s.,	počet	1	4	6

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Názov projektu: Rekonštrukcia zavlažovacieho systému v kúpeľnom území						
Výstup	Náklady na výstavbu	Kúpele Dudince a.s., Slovthermae	EUR	0	0	100 000
Výsledok	Dĺžka zavlažovacieho potrubia a počet	Kúpele Dudince a.s., Slovthermae	m/ks	0	0	3 000m/20 ks
Dopad	Rozloha zavlažovaného územia	Kúpele Dudince a.s., Slovthermae	m2	0	0	7 000
Názov projektu: Vybudovanie náhradného zdroja minerálnej vody za vrt S-6						
Výstup	Náklady na rekonštrukciu	OOCR/MsÚ/Kúpele Dudince a.s.	EUR	4 000	8 000	12 000
Výsledok	Počet vybudovaných objektov	OOCR/MsÚ/Kúpele Dudince a.s.	počet	1	1	1
Dopad	Počet návštevníkov minerálneho zdroja	OOCR/MsÚ/Kúpele Dudince a.s.	osoby/ rok	N/A	5 000	10 000
Názov projektu: Rekonštrukcia Termálneho kúpaliska Dudinka						
Výstup	Náklady na rekonštrukciu	Kúpele Dudince a.s.	EUR	0	N/A	N/A
Výsledok	Počet mesiacov prevádzky	Kúpele Dudince a.s.	počet	4	N/A	N/A
Dopad	Počet návštevníkov za rok	Kúpele Dudince a.s.	osoby/rok	60 000	N/A	N/A
Opatrenie 1.2.1. Rozvoj infraštruktúry verejnej dopravy						
Názov projektu: Vybudovanie cyklotrás a cyklochodníkov						
Výstup	Náklady na realizáciu	MsÚ/OOCR	EUR	0	30 000	90 000
Výsledok	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	MsÚ/OOCR	km	0	10	30
Dopad	Nárast počtu cyklistov	MsÚ/OOCR	osoby/ rok	N/A	N/A	N/A
Názov projektu: Modernizácia dopravného značenia						
Výstup	Náklady na modernizáciu	MsÚ	EUR	17 077	18 000	18 000
Výsledok	Počet vymenených DZ	MsÚ	ks	168	168	168
Dopad	Bezpečnosť cestnej premávky	MsÚ	nehody/ rok	N/A	N/A	N/A
Opatrenie 1.2.2. Podpora lokálnych producentov						
Názov projektu: Hubertov dvor						
Výstup	Náklady na výstavbu	Súkromný investor	EUR	0	1 000 000	1 200 000
Výsledok	Počet návštevníkov	Súkromný investor	osoby/ rok	0	2 000	5 000
Dopad	Počet novovytvorených pracovných miest	Súkromný investor	ÚPSV a R	N/A	10	20
Opatrenie 1.2.3 Rozvoj partnerstva a regionálnej spolupráce						
Názov projektu: Revitalizácia kúpeľného lesoparku Búroš						
Výstup	Náklady na revitalizáciu	OOCR/Lesy SR	EUR	13 000	199 520	343 520
Výsledok	Počet etáp revitalizácie územia	OOCR/Lesy SR	počet	1	2	4
Dopad	Rozloha revitalizovaného územia	OOCR/Lesy SR	m2	35 000	100 000	135 000

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Názov projektu: Rekonštrukcia nového mosta nad potokom Štiavnica						
Výstup	Náklady na rekonštrukciu	MsÚ/BBSK	EUR	0	0	100 000
Výsledok	Počet rekonštruovaných objektov	MsÚ/BBSK	počet	0	0	1
Dopad	Rozloha rekonštruovaného územia	MsÚ/BBSK	m2	N/A	N/A	1 500
Názov projektu: Rekonštrukcia starého mosta nad potokom Štiavnica						
Výstup	Náklady na rekonštrukciu	MsÚ/MAS/OOCR/ Kúpele Dudince	EUR	0	N/A	N/A
Výsledok	Počet rekonštruovaných objektov	MsÚ/MAS/OOCR/ Kúpele Dudince	počet	0	0	1
Dopad	Rozloha rekonštruovaného územia	MsÚ/MAS/OOCR/ Kúpele Dudince	m2	0	N/A	N/A
Opatrenie 1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a verejných priestranstiev						
Názov projektu: Výstavba záchytného parkoviska a rozšírenie odstavných plôch						
Výstup	Náklady na výstavbu	MsÚ	EUR	0	9 500	20 000
Výsledok	Rozloha plochy	MsÚ	m2	0	250	382
Dopad	Vytvorenie nových parkovacích miest	MsÚ	počet	N/A	20	30
Názov projektu: Regenerácia vnútroblokov sídlisk						
Výstup	Náklady na realizáciu	MsÚ	EUR	0	30 000	90 000
Výsledok	Počet zrekonštruovaných blokov	MsÚ	počet	0	3	3
Dopad	Výsadba zelene a rekonštrukcia komponentov	MsÚ	počet v ks	N/A	15	45
Názov projektu: Dobudovanie kamerového systému						
Výstup	Náklady na zakúpenie a inštaláciu kamier	MsÚ	EUR	0	7 000	14 000
Výsledok	Počet inštalovaných kamier	MsÚ	počet v ks	8	12	16
Dopad	Zníženie počtu priestupkov	MsÚ	%	N/A	5	7
Názov projektu: Výstavba miestnej komunikácie a chodníka pre IBV (za Hotelom Hviezda)						
Výstup	Náklady na výstavbu	MsÚ/súkr.i.	EUR	0	50 000	100 000
Výsledok	Počet novovzniknutých ulíc	MsÚ/súkr.i.	počet	0	1	1
Dopad	Veľkosť plochy komunikácie a chodníka	MsÚ/súkr.i.	m2	0	800 m2	1600 m2

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2015	2017	2020
Prioritná oblasť - SOCIÁLNA						
Opatrenie 2.1.1. Rozvoj komunitnej sociálnej starostlivosti a sociálnej infraštruktúry						
Názov projektu: Komunitný plán sociálnych služieb						
Výstup	Náklady na tvorbu dokumentu	MsÚ	EUR	0	0	0
Výsledok	Počet vytvorených dokumentov	MsÚ	počet	0	1	1
Dopad	Počet novo realizovaných sociálnych služieb	MsÚ	počet	0	2	2
Názov projektu: Zriadenie denného stacionára						
Výstup	Náklady na zriadenie	MsÚ/EŠIF	EUR	0	130 000	300 000
Výsledok	Počet vybudovaných objektov	MsÚ/EŠIF	počet	0	1	1
Dopad	Počet návštevníkov	MsÚ/EŠIF	počet/rok	0	N/A	N/A
Názov projektu: Výstavba Kolumbária - cintorín Dudince						
Výstup	Náklady na výstavbu	MsÚ/MAS	EUR	0	20 000	40 000
Výsledok	Počet vybudovaných objektov	MsÚ/MAS	počet	0	1	1
Dopad	Počet novovybudovaných urnových miest	MsÚ/MAS	počet	N/A	20	40
Názov projektu: Výstavba Domu smútku - cintorín Dudince						
Výstup	Náklady na výstavbu	MsÚ	EUR	0	0	150 000
Výsledok	Počet vybudovaných objektov	MsÚ	počet	0	0	1
Dopad	Počet pietnych obradov	MsÚ	počet	N/A	N/A	N/A
Opatrenie 2.2.1 Revitalizácia školskej infraštruktúry						
Názov projektu: Zriadenie polytechnickej a prírodovednej učebne						
Výstup	Náklady na realizáciu	MsÚ	EUR	0	0	50 000
Výsledok	Počet vybavených učební	MsÚ	počet	0	0	1
Dopad	Počet žiakov	MsÚ	osoby/ rok	N/A	N/A	100
Názov projektu: Modernizácia jazykovej učebne a učebne IKT						
Výstup	Náklady na realizáciu	MsÚ	EUR	0	0	40 000
Výsledok	Počet vybavených učební	MsÚ	počet	2	2	2
Dopad	Počet žiakov	MsÚ	osoby/ rok	N/A	N/A	300

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Opatrenie 2.2.2. Motivačný mechanizmus pre mladé rodiny						
Názov projektu: Výstavba nájomných domov						
Výstup	Náklady na výstavbu	MsÚ/ŠFRB	EUR	0	342 000	684 000
Výsledok	Počet postavených domov	MsÚ/ŠFRB	počet	0	6	12
Dopad	Počet obyvateľov žijúcich v domoch	MsÚ/ŠFRB	počet	0	18	36
Názov projektu: Modernizácia káblovej TV						
Výstup	Náklady na modernizáciu	MsÚ	EUR	0	25 000	25 000
Výsledok	Počet zmodernizovaných prípojk	MsÚ	počet	0	597	597
Dopad	Počet užívateľov	MsÚ	%	0	50	50
Opatrenie 2.2.3. Rozvoj športovísk a zariadení pre mládež						
Názov projektu: Rekonštrukcia areálu základnej a materskej školy						
Výstup	Náklady na výstavbu	MsÚ	EUR	0	0	45 000
Výsledok	Zrekonštruovaná plocha a počet komponentov	MsÚ	m2/ks	0	0	200 m2/22
Dopad	Počet detí a mládeže využívajúcich areál	MsÚ	počet	250	250	250
Názov projektu: Výstavba multifunkčného športového areálu						
Výstup	Náklady na výstavbu	MsÚ	EUR	0	0	300 000
Výsledok	Počet športových disciplín realizovaných v areáli	MsÚ	počet	0	0	10
Dopad	Počet návštevníkov využívajúcich areál	MsÚ	osoby/ rok	N/A	N/A	N/A
Opatrenie 2.3.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí						
Názov projektu: Rekonštrukcia amfiteátra						
Výstup	Náklady na rekonštrukciu	MsÚ	EUR	0	0	70 000
Výsledok	Počet návštevníkov	MsÚ	osoby/rok	1 000	1 000	5 000
Dopad	Počet podujatí	MsÚ	EUR/rok	4	4	8
Názov projektu: Dotácia pre tradičné kultúrne a športové podujatia						
Výstup	Výška dotácie	MsÚ/OOCR	EUR	20 000	60 000	120 000
Výsledok	Počet podporených podujatí	MsÚ/OOCR	počet	4	12	24
Dopad	Tržby z podujatí	MsÚ/OOCR	EUR/rok	N/A	N/A	N/A

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2015	2017	2020
Prioritná oblasť - ENVIRONMENTÁLNA						
Opatrenie 3.1.1. Dobudovanie kanalizácie na území mesta						
Názov projektu: Výstavba kanalizácie a vodovodu pre IBV (za Hotelom Hviezda)						
Výstup	Náklady na výstavbu	MsÚ	EUR	0	0	100 000
Výsledok	Počet vybudovaných vetiev	MsÚ	počet	0	0	2
Dopad	Dĺžka vybudovanej kanalizácie a vodovodu	MsÚ	b.m.	0	0	2x200 b.m.
Názov projektu: Rekonštrukcia kanalizačnej siete (vetva "A" ul. Nový rad - nový most)						
Výstup	Náklady na rekonštrukciu	MsÚ	EUR	0	0	110 000
Výsledok	Počet vybudovaných vetiev	MsÚ	počet	0	0	1
Dopad	Dĺžka vybudovanej kanalizačnej siete	MsÚ	b.m.	0	0	430 b.m.
Názov projektu: Ochrana pred povodňami (ul. Merovská a ul. B. Tablica)						
Výstup	Náklady na rekonštrukciu	MsÚ	EUR	0	50 000	50 000
Výsledok	Počet sanovaných ulíc	MsÚ	počet	0	2	2
Dopad	Dĺžka vybudovanej odtokovej siete	MsÚ	b.m.	0	300 b.m.	300 b.m.
Opatrenie 3.1.2. Rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva						
Názov projektu: Výstavba kompostárne a zberného dvora						
Výstup	Náklady na realizáciu	MsÚ	EUR	0	900 000	950 000
Výsledok	Zvýšenie množstva separovaného odpadu	MsÚ	% z ton	241 ton	o 5 %	o 15 %
Dopad	Zníženie množstva komunálneho odpadu	MsÚ	% z ton	933 ton	o 5%	o 15 %
3.1.3 Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov a osvetlenia						
Názov projektu: Rekonštrukcia budovy Mestského úradu						
Výstup	Náklady na modernizáciu	MsÚ	EUR	0	0	300 000
Výsledok	Úspora energie vzniknutá realizáciou projektu	MsÚ	%	0	0	50
Dopad	Úspora verejných výdavkov	MsÚ	EUR	N/A	N/A	N/A
Názov projektu: Modernizácia budovy Domu služieb (nového)						
Výstup	Náklady na modernizáciu	MsÚ	EUR	0	0	400 000
Výsledok	Úspora energie vzniknutá realizáciou projektu	MsÚ	kWh/r	1 976	0	988
Dopad	Úspora verejných výdavkov	MsÚ	EUR	930	N/A	465

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Názov projektu: Vybudovanie solárneho ohrevu TUV na budove SŠ s MŠ Dudince						
Výstup	Náklady na realizáciu	MsÚ	EUR	0	0	100 000
Výsledok	Úspora energie vzniknutá realizáciou projektu	MsÚ	%	0	0	30
Dopad	Úspora verejných výdavkov	MsÚ	EUR	N/A	N/A	N/A
Názov projektu: Modernizácia verejného osvetlenia v meste Dudince						
Výstup	Náklady na rekonštrukciu	MsÚ	EUR	0	4 702	11 755
Výsledok	Spotreba energie na osvetlenie	MsÚ	MWh/r	101	34	34
Dopad	Úspora verejných výdavkov	MsÚ	%	0	65	65

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHSR je zameraná na vytýčenie Akčného plánu na rok 2015 s výhľadom do roku 2017, popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR mesta Dudince, systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu na základe stanovených merateľných ukazovateľov a popis vecného a časového harmonogramu realizácie PHSR.

4.1. Akčný plán na rok 2015 s výhľadom do roku 2017

Akčný plán predstavuje zoznam tých projektových zámerov, ktoré boli socio-ekonomickými partnermi identifikované ako prioritné, a pri ktorých mesto Dudince plánuje začiatok realizácie v intervale najbližších 3 rokoch. Akčný plán vyjadruje snahu naplniť strategické ciele konkrétnymi aktivitami v konkrétnom časovom intervale.

Formulár č. R1 – Akčný plán

Akčný plán pre roky 2016-2018				
Projektové zábery	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výsledku
1.1 Rozvoj cestovného ruchu				
Inštalácia informačnej tabule (LED)	2016	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet	Počet inštalovaných zariadení
1.2 Rozvoj územnej spolupráce				
Vybudovanie cyklotrás a cyklochodníkov	2016 - 2018	mesto Dudince, OOCR	EŠIF, mestský rozpočet	Dĺžka vybudovaných cyklotrás
Modernizácia dopravného značenia	2015 - 2016	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet	Počet vymenených dopravných značiek
Hubertov dvor	2016 - 2020	Súkromný investor	Súkromné investície	Počet návštevníkov
Revitalizácia kúpeľného lesoparku Búroš	2015 - 2020	OOCR/Lesy SR	EŠIF, súkromná investícia	Počet etáp revitalizácie územia
1.3 Rozvoj priestorovej štruktúry				
Výstavba záchytného parkoviska a rozšírenie odstavných plôch	2016-2017	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet	Rozloha plochy
Dobudovanie kamerového systému	2016	mesto Dudince	Mestský rozpočet	Počet inštalovaných kamier
Výstavba miestnej komunikácie a chodníka pre IBV (za Hotelom Hviezda)	2017-2018	mesto Dudince/ súkromný investor	EŠIF, mestský rozpočet, súkromné investície	Počet novovzniknutých ulíc

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

2.1.Rozvoj sociálnych služieb				
Komunitný plán sociálnych služieb	2016	mesto Dudince	Mestský rozpočet	Počet vytvorených dokumentov
Výstavba Kolumbária - cintorín Dudince	2017	mesto Dudince/MAS	Mestský rozpočet	Počet vybudovaných objektov
Domu smútku - cintorín Dudince	2018	mesto Dudince	Mestský rozpočet	Počet vybudovaných objektov
2.2 Rast populácie				
Zriadenie polytechnickej a prírodovednej učebne 2018-2020	2018-2020	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet	Počet vybavených učební
Modernizácia jazykovej učebne a učebne IKT	2018-2020	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet	Počet vybavených učební
Výstavba nájomných domov 2016 - 2017	2016 - 2017	mesto Dudince/ŠFRB	Mestský rozpočet, ŠFRB	Počet postavených domov
Modernizácia káblovej TV	2016	mesto Dudince	Mestský rozpočet	Počet zmodernizovaných prípojok
Rekonštrukcia areálu základnej a materskej školy	2018-2020	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet	Zrekonštruovaná plocha a počet komponentov
Výstavba multifunkčného športového areálu	2016-2020	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet	Počet športových disciplín realizovaných v areáli
2.3 Rozvoj miestnej identity				
Dotácia pre tradičné kultúrne a športové podujatia	2015-2020	mesto Dudince/OOCR	Mestský rozpočet, investícia OOCR	Počet podporených podujatí
3.1 Rozvoj technickej infraštruktúry				
Výstavba kanalizácie a vodovodu pre IBV (za Hotelom Hviezda)	2016 - 2017	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet, grant MŽP SR	Počet vybudovaných vetiev
Ochrana pred povodňami (ul. Merovská a ul. B. Tablica)	2016	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet, grant MŽP SR	Počet sanovaných ulíc
Výstavba kompostárne a zberného dvora	2016-2017	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet, grant MŽP SR	Zvýšenie množstva separovaného odpadu
Rekonštrukcia budovy Mestského úradu	2017-2018	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet	Úspora energie vzniknutá realizáciou projektu
Modernizácia budovy Domu služieb (nového)	2016-2017	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet	Úspora energie vzniknutá realizáciou projektu
Modernizácia verejného osvetlenia v meste Dudince	2015-2016	mesto Dudince	EŠIF, mestský rozpočet	Spotreba energie na svetlenie

Mesto Dudince má záujem v roku 2015 zabezpečiť rozvoj mesta v 5 rozvojových oblastiach z vlastných zdrojov, prostriedkov štátneho rozpočtu a zo zdrojov Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), predovšetkým z operačného programu - Kvalita životného prostredia (OP KŽP) a Integrovaný regionálny operačný program (IROP). Operačné programy predstavujú spôsob zavedenia a využívania fondov v SR v súlade s partnerskou dohodou v období od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020.

V súčasnosti riadiaci orgán pripravuje iba základnú metodiku pre poskytovanie zdrojov z jednotlivých operačných programov, pričom prvé výzvy budú uskutočnené pravdepodobne v septembri roku 2015 v Operačnom programe - Kvalita životného prostredia, z ktorého má Mesto Dudince záujem získať finančné prostriedky pre investičný projekt výstavba kompostárne a zberného dvora. Mesto Dudince možno považovať z finančného hľadiska za bonitné, pretože úverové zaťaženie mesta k 31.12.2014 predstavovalo čiastku 42 000 €, s mesačnou splátkou 3 960 € s úrokom 1,7 %, pričom úver za telocvičňu bude splatený k 31.12.2015. Ďalší úver poskytnutý Štátnym fondom rozvoja bývania na realizáciu výstavby nájomných bytov (I. etapa splátka-3901,58 €, II. etapa splátka-2230,60 €, byty nad ZS – splátka 694 € mesačne,) rozpočet mesta nezaťažuje, pretože úver je financovaný zo samotného nájmu.

Rozvojová oblasť č. 1: Tvorba a ochrana životného prostredia

Špecifický cieľ č. 1. A : Udržať kvalitné životné prostredie pre obyvateľov a návštevníkov mesta.

Aktivity:

- 1.A.a) Výstavba kompostárne a zberného dvora (vlastné zdroje, EŠIF - OP KŽP).
- 1.A.b) Pasportizácia a následná rekonštrukcia kanalizácie od ul. Nový rad po TK Dudinka (vlastné zdroje, enviromentálny fond, SVS BB).
- 1.A.c) Vytvorenie podmienok zabezpečujúcich hygienu verejných priestranstiev rozmiestením nádob na psie exkrementy (vlastné zdroje).
- 1.A.d) Stanoviť po dohode s majiteľom definitívne riešenie pre objekt - Kultúrny dom - jeho sanácia resp. asanácia (zdroje majteľa).

Rozvojová oblasť č. 2 : Technická infraštruktúra a bývanie

Špecifický cieľ č. 2. A : Budovanie novej technickej infraštruktúry a rekonštrukcia existujúcej.

Aktivity:

- 2.A.a) Realizácia dopravného značenia mesta vytvorením jednosmerných ulíc s cieľom odľahčiť dopravnú situáciu v centre mesta pred Jednotou COOP SD (vlastné zdroje).
- 2.A.b) Uskutočniť pasportizáciu parkovacích miest v meste a uskutočniť územno-technickú prípravu na výstavbu nových záchytných parkovísk (vlastné zdroje).
- 2.A.c) Pokračovať v rekonštrukcii chodníkov na bezbariérové v koncepcii projektu Obnova VHICR (vlastné zdroje) .
- 2.A.d) Vypracovať projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu nového domu služieb s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť objektu (vlastné zdroje, EŠIF – OP-KŽP).
- 2.A.e) Vypracovať štúdiu na revitalizácii centra mesta s návrhom koncepčného riešenia v súlade s územno - plánovacou dokumentáciou mesta (vlastné zdroje).

Špecifický cieľ č. 2.B : Podpora bývania výstavbou bytov a individuálnou bytovou výstavbou.

Aktivity:

- 2.B.a) Majetkovo – právne vysporiadanie pozemkov na ul. Poľná a Okružná - časť pred Mestským úradom (vlastné zdroje).
- 2.B.b) Príprava projektovej dokumentácie na výstavbu miestnej komunikácie na ul. Poľná (vlastné zdroje).
- 2.B.c) Príprava projektovej dokumentácie na výstavbu nájomných bytov na ul. Okružná (pri garážach), vlastné zdroje.
- 2.B.d) Vypracovanie štúdie nadstavby nájomných bytov - budova MÚ (vlastné zdroje) .

Rozvojová oblasť č. 3: Cestovný ruch a kúpeľníctvo

Špecifický cieľ č. 3.A : Zlepšiť spoluprácu so zariadeniami cestovného ruchu a kúpeľov na úrovni partnerstva.

Aktivity:

- 3.A.a) Aktívne spolupracovať so strategickými partnermi na príprave Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Dudince na obdobie 2014 - 2020 s výhľadom do roku 2025 (vlastné zdroje).
- 3.A.b) Prostredníctvom OOCR Dudince uskutočňovať tradičné kultúrne a športové podujatia (Otvorenie kúpeľnej sezóny, Country stopa, Dudinská – 50), vlastné zdroje, štátny rozpočet.
- 3.A.c) Zabezpečiť prípravu projektu revitalizácie vnútorného kúpeľného územia a mestskej zelene (OOCR, EŠIF – IROP).
- 3.A.d) Vybudovať a spropagovať cyklotrasy s požičovňou bicyklov (MAS, OOCR).
- 3.A.e) Zlepšiť bezpečnosť občanov a kúpeľných hostí posilnením hliadok inšpektorov verejného poriadku (vlastné zdroje, ÚPSVaR),
- 3.A.f) Sprevádzkovať vybudované doplnkové služby (verejné toalety, infokiosky).

Rozvojová oblasť č. 4 . Miestna samospráva, sociálne služby

Špecifický cieľ č. 4.A: Zlepšiť informovanosť obyvateľov a návštevníkov mesta.

Aktivity:

- 4.A.a) Modernizácia webovej stránky mesta Dudince (dvojjazyčná mutácia), a jej pravidelná aktualizácia (vlastné zdroje).
- 4.A.b) Príprava nových programových balíkov káblovej TV (vlastné zdroje).
- 4.A.c) Zmena programovej štruktúry a designu KTV (nový dizajn, živé vstupy, videofilmy z kultúrnych a športových podujatí, prenos zo zastupiteľstva), vlastné zdroje.
- 4.A.d) Inštalácia informačnej LED tabule pri vstupe na kúpeľnú kolonádu (vlastné zdroje, OOCR, MK SR).
- 4.A.e) Realizácia prípravy uvítacej tabule na centrálnom vstupe do mesta (vlastné zdroje, OOCR).

Špecifický cieľ č. 4.B: Vytvoriť lepšie podmienky pre život sociálne odkázaným občanom a seniorom.

Aktivity:

- 4.B.a) Zrealizovať prieskum chýbajúcich služieb pre seniorov (donáška obedov, záujem o denný stacionár, ošetrovateľské služby), vlastné zdroje.
- 4.B.b) Prostredníctvom VZN zadefinovať cieľovú skupinu a určiť kritériá pre žiadateľov o sociálne služby hradené z rozpočtu mesta (vlastné zdroje).
- 4.B.c) Vytvárať podmienky na integráciu dlhodobo nezamestnaných do pracovnej činnosti v spolupráci s ÚPSVaR Zvolen, pracovisko Krupina (vlastné zdroje).
- 4.B.d) Podporovať športové a kultúrne aktivity Jednoty dôchodcov (vlastné zdroje).

Rozvojová oblasť č. 5. Školstvo a šport

Špecifický cieľ č. 5.A.: Skvalitniť podmienky na vzdelávanie v predškolských a školských zariadeniach.

Aktivity:

- 5.A.a) Spracovať audit chýbajúceho materiálno-technického vybavenia školských a predškolských zariadení (vlastné zdroje, EŠIF, štátny rozpočet, granty).
- 5.A.b) Vyhotoviť plán vzdelávania pedagogických a nepedagogických zamestnancov v zmysle zákona o celoživotnom vzdelávaní (EŠIF - OP Ľudské zdroje, vlastné zdroje).

Špecifická cieľ č. 5.B.: Zabezpečiť športové aktivity všetkým vekovým kategóriám.

Aktivity:

- 5.B.a) Podporovať činnosť športových klubov a prezentovať ich výsledky na webových stránkach mesta. (vlastné zdroje, MŠ SR).
- 5.B.b) Podporovať rozvoj športových aktivít školákov v spolupráci s CVČ – Domček Krupina (vlastné zdroje).

Jednotlivé aktivity sú základným východiskom k dosiahnutiu zadefinovaných špecifických cieľov. Ich realizácia bude zabezpečovaná Mestom Dudince priebežne počas roka 2015. Niektoré aktivity budú kontinuálne pokračovať aj v roku 2016, predovšetkým investičného charakteru, ktorých rozpočet je podmienený zdrojmi Európskych štrukturálnych investičných fondov. Prioritou Mesta Dudince v roku 2015 bude:

1. Aktualizovať projekt výstavby kompostárne a zberného dvora.
2. Využiť pilotné výzvy Operačného programu - Kvalita životného prostredia v septembri 2015.
3. Priebežne pripravovať projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu domu služieb a výstavbu nájomných bytov.
4. Pokračovať v rekonštrukcii chodníkov a miestnych komunikácií.
5. Vypracovať novú dokumentáciu PHSR pre obdobie 2014-2020 s výhľadom do roku 2025 v spolupráci so strategickými partnermi.

4.2. Východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR

Realizácia PHSR predpokladá zabezpečenie činností na úrovni programu a na úrovni projektu. Realizácia sa začína po vypracovaní a schválení PHSR mestským zastupiteľstvom a zabezpečuje ju, počas platnosti dokumentu v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja, samospráva. „Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja : ... b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis“ (§12 Zákona NR SR č 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja).

Mesto Dudince má v oblasti prípravy a realizácie rozvojových projektov dostatočné skúsenosti na základe riešených aktivít v programovom období 2007 – 2013. PHSR mesta Dudince na roky 2016 – 2020 bol tvorený participatívnym prístupom aj za účelom podnietenia partnerov mesta k realizovaniu spoločných projektov. Účelom strategického partnerstva miestnych aktérov a mesta Dudince je podpora realizácie priorít PHSR, ktoré nesú potenciál synergického efektu rozvoja územia, podpora vykonania technických a organizačných opatrení, ktoré budú smerovať k efektívnemu využitiu kapacít a zdrojov jednotlivých partnerov, spoločná komunikácia o krokoch, procesoch a vzťahoch, ktoré by mohli významne ovplyvniť splnenie spoločných rozvojových zámerov. Spolupráca strategických partnerov a mesta je riešená na báze dobrovoľnosti.

4.3. Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie

V rámci organizačného zabezpečenia realizácia PHSR spadá do činnosti samosprávy mesta a je vykonávaná prostredníctvom orgánov mesta. **Mestské zastupiteľstvo** je zastupiteľský zbor mesta Dudince, zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mesta Dudince na štyri roky. Mestské zastupiteľstvo mesta Dudince má 7 poslancov. Vo vzťahu k realizácii PHSR mestské zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu a schvaľuje kompletný dokument PHSR. Mestské zastupiteľstvo ďalej schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z európskych štrukturálnych fondov a iných dotačných schém. V rámci hodnotenia realizácie PHSR, mestské zastupiteľstvo schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o zmenách a aktualizácii dokumentu. Mestské zastupiteľstvo vo svojich uzneseniach rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce **komisie** podľa ich tematického zamerania, ktoré sa zaoberajú monitorovaním ich realizácie. V meste Dudince sú vytvorené 4 tematické komisie, konkrétne: Komisia na ochranu verejného záujmu, Komisia ekonomická, Komisia stavebná a Komisia kultúrna.

Najvyšším výkonným orgánom mesta Dudince a zároveň jeho predstaviteľ je **primátor mesta**. Primátor na základe svojej funkcie rozhoduje vo všetkých veciach správy mesta, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené mestskému zastupiteľstvu. Vo vzťahu k realizácii PHSR primátor riadi samotný proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie mestského zastupiteľstva o akceptovaní strategickej časti dokumentu a uznesenie o schválení kompletného dokumentu. Primátor ďalej vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám, ako napríklad k riadiacim a sprostredkovateľským orgánom operačných programov, dodávateľom a iné.

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Inštitucionálne a administratívne zabezpečenie agendy mestského zastupiteľstva a primátora, ako aj orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom, je v kompetencii **mestského úradu**. Mestský úrad v plnom rozsahu zabezpečuje administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia a monitorovania, okrem prípadov, kedy žiadateľmi a prijímateľmi nenávratných finančných príspevkov budú iné subjekty (partneri mesta).

Kontrolu nakladania s majetkom mesta a s majetkom vo vlastníctve štátu, príp. vo vlastníctve iných právnických alebo fyzických osôb, ktorý bol mestu zverený, účtovníctva, hospodárenia s finančnými zdrojmi mesta, čerpania rozpočtu, jeho zmien a záverečného účtu, správnosti a opodstatnenosti čerpania finančných prostriedkov mesta i účelovo poskytnutých fondov a dotácií vykonáva **kontrolór mesta**.

Tabuľka 6 Zabezpečenie činností realizácie PHSR na úrovni programu

Činnosť	Primátor	Mestské zastupiteľstvo	Komisia MsZ	Mestský úrad	Hlavný kontrolór
Financovanie	riadi	schvaľuje	hodnotí	vykonáva	
Implementácia	riadi	schvaľuje	hodnotí	vykonáva	
Hodnotenie	riadi	schvaľuje		vykonáva	
Monitoring	riadi	schvaľuje	hodnotí	vykonáva	
Kontrola	riadi	schvaľuje	hodnotí		vykonáva

Tabuľka 7 Zabezpečenie činností realizácie PHSR na úrovni projektu

Činnosť	Primátor	Mestské zastupiteľstvo	Komisia MsZ	Mestský úrad – oddelenia	Partneri mesta/ verejnosť
Identifikácia		schvaľuje	navrhuje	spolupracuje	spolupracuje
Príprava				vykonáva	spolupracuje
Financovanie		schvaľuje	hodnotí	vykonáva	spolupracuje
Kontraktácia	vykonáva				
Implementácia				vykonáva	spolupracuje
Monitorovanie		schvaľuje	hodnotí	vykonáva	spolupracuje
Korekcie		schvaľuje	navrhuje	vykonáva	navrhuje

Súčinnosť orgánov mesta Dudince, organizačnými útvarmi mestského úradu a mestských organizácií, je zabezpečená koordinovane a funkčne v rámci platného organizačného poriadku. Tak je zabezpečený plynulý tok informácií a riadenie činností potrebných pre realizáciu PHSR, ako aj činností v rámci projektového cyklu jednotlivých zámerov, vrátane spolupráce s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, vybavenie príslušných povolení, proces verejného obstarávania a pod.). Pre zabezpečenie a koordináciu činností projektového cyklu pre projekty financované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a iných dotačných schém, má mesto Dudince pozíciu projektového manažéra.

4.4. Systém monitorovania a hodnotenia PHSR

Proces monitorovania realizácie PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého obdobia platnosti PHSR. Monitorovanie realizácie prebieha na úrovni jednotlivých projektov, pričom na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za každý príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie realizácie sú hodnoty plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov (uvedené vo formulári č. P2). Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný projektový manažér mesta Dudince. Monitorovacia správa za príslušný rok je predkladaná mestskému zastupiteľstvu, ktoré ju schvaľuje. V prípade realizácie projektov financovaných zo zdrojov európskych a štrukturálnych fondov sa mestskému zastupiteľstvu predkladá aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja.

Okrem monitorovania realizácie PHSR v kompetencii mestského úradu, samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky socio-ekonomických partnerov mesta, ako aj širokej verejnosti a to do termínu začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok.

Výsledky monitorovania budú podkladom pre hodnotenie realizácie PHSR, pričom hodnotenie je stálym procesom sledovania zmien v prioritných oblastiach prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov. Hodnotenie PHSR poukazuje na dosiahnutú pozitívnu zmenu vo vzťahu k akčnému plánu a finančnému plánu. V nadväznosti na proces monitorovania sa aj hodnotenie vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania platnosti dokumentu PHSR. Proces hodnotenia sa vykonáva na dvoch úrovniach, strategické hodnotenie sa vykonáva na základe vzniknutej spoločenskej potreby a nutnosti aktualizácie strategického rámca PHSR. Operatívne hodnotenie sa vykonáva v ročnom intervale s cieľom sledovania zmien v jednotlivých prioritných oblastiach. Výstupom procesu hodnotenia je hodnotiaci správa za príslušný rok, ktorá je predkladaná mestskému zastupiteľstvu na schválenie. Hodnotiace a monitorovacie správy PHSR sú podkladom pre rozhodnutie orgánov samosprávy o riadení realizácie programu, prípadne pristúpenie ku korekciám stratégie alebo projektových zámerov, s účelom dosiahnutia cieľov jednotlivých prioritných oblastí. V prípade potreby korekcií mimo rámec pravidelného hodnotenia PHSR budú na základe podnetu a materiálu predloženého mestskému zastupiteľstvu navrhovať komisie mestského zastupiteľstva opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí. Plán hodnotenia a monitorovania PHSR je spracovaný vo formulári č. R5

Tabuľka 8 Formulár č. R5 – Plán hodnotenia a monitorovania

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2016	podľa vzniknutej spoločenskej potreby a nutnosti aktualizácie strategického rámca
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	v roku 2016	hodnotenie oblasti/opatrenia, ktoré bolo identifikované ako rizikové v monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok, hodnotenie plnenia Akčného plánu / ročná periodicita
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a pri následnom návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	podľa potreby	na základe rozhodnutia primátora, kontrolného orgánu mesta, podnetu poslancov, NKÚ, správy auditu a pod.

4.5. Stručný popis komunikačnej stratégie

Zabezpečenie realizácie PHSR je dosahované koordinovaným prístupom a v spolupráci so socio-ekonomickými partnermi mesta Dudince. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou jednotlivých pripravovaných a realizovaných projektov v rámci informovanosti a publicity (v prípade projektov financovaných zo zdrojov EŠIF) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín. Komunikačná stratégia mesta Dudince vo vzťahu k PHSR sa bude uskutočňovať vo vzťahu k obyvateľom mesta, pričom cieľom je aby boli obyvatelia mesta včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou informovaní o súvislostiach, ktoré pre nich vyplývajú z realizácie PHSR.

Hlavný nástroj komunikácie mesta predstavuje internetová stránka, mestský rozhlas a vývesná tabuľa. Základným obsahom komunikácie mesta voči obyvateľom je monitorovacia a hodnotiacia správa realizácie PHSR, ktoré sú predkladané mestskému zastupiteľstvu. Do procesu hodnotenia PHSR bude verejnosť zapojená raz ročne formou zberu pripomienok a doplňujúcich návrhov. O realizácii tejto fázy hodnotenia budú obyvatelia včas informovaní.

5. Finančná časť

5.1. Indikatívny finančný rámec

Základnou podmienkou realizácie finančného riadenia v samospráve je existencia programových dokumentov, akým je aj PHSR mesta Dudince. Proces programovania zahŕňa vo svojej podstate vymedzenie finančného rámca potrebného pre realizáciu opatrení definovaných v strategickej štruktúre PHSR 2014-2020. Tento účel spĺňa formulár F5 Indikatívny rozpočet, ktorý na základe údajov o plánovaných projektových zámeroch poskytuje prehľad o výške finančných nákladov potrebných na realizáciu PHSR v jednotlivých oblastiach a v jednotlivých rokoch obdobia platnosti dokumentu. Indikatívny rozpočet by mal mať priamy vzťah k rozpočtu mesta Dudince. Dokument PHSR, konkrétne jeho realizačná a finančná časť, by mali byť jedným zo vstupných materiálov do procesu tvorby rozpočtu mesta, pretože určuje potreby samosprávy a obyvateľov mesta a určuje plánovaný termín realizácie, ktorý je možné naplniť iba za predpokladu vyčlenenia zdrojov.

Tabuľka 9 Formulár F5 Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Prioritná oblasť	2015	2016	2017	2018	2019	2020	SPOLU
I. Hospodárska	33 500	152 100	138 100	118 600	128 600	28 600	599 500
II. Sociálna	0	418 000	493 000	241 000	276 000	6 000	1 434 000
III. Environmentálna	0	1 700 000	103 000	3 000	113 000	53 000	1 972 000

Rozdelenie finančných nákladov v jednotlivých oblastiach a rokoch vychádza z databázy zozbieraných projektových zámerov, odhadu termínu a nákladov ich realizácie. Po agregovaní predpokladaných nákladov môžeme zhodnotiť pomerne veľký rozdiel medzi predpokladanými nákladmi na realizáciu projektov v prvej a druhej polovici programového obdobia.

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

V hospodárskej oblasti môžeme vidieť pomerne rovnomerne rozdelené výdavky na celé programové obdobie. Do indikatívneho rozpočtu realizácie PHSR nie je zarátaný projekt rekonštrukcie Hubertovho dvora. Projekt rekonštrukcie Hubertovho dvora bude financovaný zo súkromných zdrojov investora, pričom predpokladané náklady na realizáciu projektu (1 200 000,- €) predstavujú viac ako dvojnásobok nákladov na realizáciu všetkých zvyšných projektov v hospodárskej oblasti.

V hospodárskej oblasti sú zadefinované 2 projekty, pri ktorých je ako garant realizácie uvedený súkromný subjekt Kúpele Dudince a.s. „Výstavba zavlažovacieho systému“ bude spolufinancovaná združenými prostriedkami (Mesto Dudince vlastní časť pozemkov, Kúpele Dudince a.s. majú záujem vybudovať zavlažovací systém – dodávka technológie, Diamant š.p. – má poskytnúť čerpaciu stanicu). „Vybudovanie náhradného zdroja minerálnej vody za vrt S-6“ – projekt financovaný združenými prostriedkami - Mesto Dudince – 5 000 €, Kúpele Dudince a.s. – 5 000 €, OOCR – zvyšok. Tieto projekty bude možné spolufinancovať zo zdrojov Európskych štrukturálnych a investičných fondov, avšak v najvyššej miere 40 % celkových oprávnených nákladov.

Projekt dokúpenia a osadenia bezpečnostných kamier na verejných priestranstvách nebude oprávnený v žiadnom operačnom programe, realizácia projektu bude zabezpečená zo zdrojov Ministerstva vnútra SR.

V sociálnej oblasti môžeme sledovať pomerne výrazný rozdiel medzi predpokladanými výdavkami v období do roku 2017 a období rokov 2018-2020. V rokoch 2016 a 2017 sú predpokladané náklady na realizáciu PHSR mesta dvojnásobné. Tento stav je zapríčinený plánovanou realizáciou výstavby nájomných domov. Pri projekte „Výstavba nájomných domov“ bude žiadateľom dotácie zo ŠFRB mesto Dudince, výstavba by mala prebiehať zmluvne v spolupráci so súkromným investorom, ktorý projekt zrealizuje, rozpočet mesta projekt nezaťaží – úver by mal byť splácaný nájomným za domy.

V environmentálnej oblasti môžeme sledovať najväčší rozdiel v nárokoch na finančné krytie jednotlivých projektových zámerov. Najvyššie náklady budú spojené s projektom budovania kompostárne a zberného dvora v meste Dudince, ktorý je plánovaný na rok 2016. Projekt „Modernizácia verejného osvetlenia v meste Dudince“ – je v štádiu realizácie v spolupráci so Slovenskými elektrárňami, bude financovaný z úspory na odbere el. energie po rekonštrukcii klasických svietidiel za svietidlá LED s doplnením chýbajúcich svetelných bodov.

Realizácia definovaných projektových zámerov bude do značnej miery závisieť od výziev a možností čerpania externej finančnej pomoci prevažne zo zdrojov Európskej únie. Z tohto dôvodu sa skutočná hodnota preinvestovaných finančných prostriedkov, termíny realizácie projektov v jednotlivých rokoch a prioritných oblastiach, môže odlišovať od indikatívneho rozpočtu, ktorý predstavuje najmä referenčný rámec pre vyhodnotenie skutočnej realizácie PHSR.

5.2. Financovanie kapitálových investícií za pomoci EŠIF

Okrem výšky celkovej finančnej alokácie pre realizáciu aktivít naplňajúcich cieľ PHSR mesta Dudince je podstatný aj zdroj týchto financií. V programovom období 2007-2013 bolo na území Slovenskej republiky spolufinancovaných 86 % všetkých verejných projektov zo štrukturálnych

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

a investičných fondov EÚ. Doba platnosti dokumentu PHSR mesta Dudince kopíruje programové obdobie platné pre čerpanie EŠIF na roky 2014-2020. V rámci tohto programového obdobia bolo schválených 6 operačných programov: OP Efektívna verejná správa, OP Integrovaná infraštruktúra, OP Integrovaný regionálny operačný program, OP Kvalita životného prostredia, OP Ľudské zdroje, OP Výskum a inovácie, ktoré zohľadňujú 11 tematických cieľov.

- Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií
- Zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality
- Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov
- Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
- Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika
- Ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov
- Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
- Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily
- Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii
- Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania
- Posilnenie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy

V čase tvorby PHSR mesta Dudince nebola zverejnená programová dokumentácia operačných programov na roky 2014-2020, ani ich indikatívny harmonogram výziev. Napriek tomu boli, na základe predbežných informácií, priradené k jednotlivým projektovým zámerom možnosti financovania z európskych štrukturálnych fondov. Formulár F5 Intervenčná matica, ktorý je súčasťou príloh PHSR mesta Dudince, poskytuje informácie o štruktúre zdrojov na úrovni jednotlivých opatrení, z ktorých budú projekty financované.

Sumár predpokladaných nákladov na realizáciu projektových zámerov priradených k opatreniam predstavuje hodnotu **5 615 250,- €**, z toho však 1 200 000,- € plánuje investovať súkromný investor do projektu s názvom „Hubertov dvor“.

Z celkového počtu 37 zozbieraných projektových zámerov, 27 projektov bude oprávnených pre podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok z európskych štrukturálnych a investičných fondov. To predstavuje čiastku **3 549 225,- €, 63 %** celkových nákladov na realizáciu PHSR, ktoré by mohli byť financované z EŠIF. Podiel kofinancovania projektov zo štátneho rozpočtu **predstavuje 8 % (429 850,- €)** z celkových nákladov. Mestský rozpočet by sa mal podieľať na realizácii projektových zámerov vo výške **7 % (378 175,- €)**. Do nárokov na mestský rozpočet nie sú zarátané náklady na výstavbu nájomných domov, ktoré môžu byť financované zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) a ktoré predstavujú návratný finančný príspevok.

5.3. Alternatívne financovanie kapitálových investícií

Kapitálové investície sú infraštruktúra, na ktorej samosprávy fungujú a sú zároveň jedným z hlavných dôvodov existencie samospráv. Zahŕňajú cesty, chodníky, mosty, zavlažovacie kanály, svetelnú signalizáciu, prečerpávacie stanice vody, čistiare odpadových vôd, lekárske zariadenia,

školy, verejnú dopravu a takmer všetky ďalšie základné prvky moderného života. Pokiaľ chcú mať obyvatelia mesta zabezpečené tieto typy služieb a zariadení, musí byť za ne zaplatené.

Financovanie kapitálových investícií PHSR si vyžaduje hľadanie aj iných zdrojov ako sú európske štrukturálne a investičné fondy. Slovenská republika je typický príklad rozvíjajúcej sa krajiny, ktorá prechádza decentralizáciou na úrovni samospráv, pričom však dominantný podiel príjmov samospráv prichádza od štátu. Kapitálové investície sa teda realizujú za pomoci príspevkov, resp. úverov od centrálnej vlády na základe jej priorít a nie priorít samosprávy.

Decentralizácia trvá istý čas, napriek tomu je žiaduce, aby sa samosprávy posunuli ďalej smerom k samostatnému riadeniu, určovaniu a realizácii vlastných priorít. Bežnými možnosťami kapitálového financovania sú napríklad: príjmy z vlastných zdrojov, rezervy, dlh, príspevky, predaj aktív, nájom, verejné súkromné partnerstvá a dary, pričom často sa používajú kombinácie jednotlivých možností. Samosprávy musia zabezpečiť vlastné zdroje príjmov alebo tok príjmov, ktorý je dostatočný a trvalý na plánovanie a vykonávanie výstavby či nákupu kapitálových investícií.

Samosprávy si môžu požičiavať peniaze na krátke obdobie, keď nemajú dostatok hotovosti na splnenie výdavkov bežného rozpočtu na poskytovanie služieb samosprávy. Druhá možnosť je pôžička na dlhšie obdobie, väčšinou za účelom financovania kapitálových investícií, akými sú kúpa pozemkov, inžinierske práce, premiestnenie sietí, výstavba alebo vybavenie s dlhou životnosťou.

Dlhodobé financovanie, resp. dlhodobý dlhopis má splatnosť vyššiu než 1 rok po dni vydania a predstavuje jeden z najlepších spôsobov financovania kapitálových investícií z nasledovných dôvodov:

- 1) Urýchľuje výstavbu zariadení – prostriedky sú okamžite k dispozícii, kapitálové investície sa môžu ukončiť rýchlejšie, ako keby záviseli od prebytkov bežného účtu
- 2) Vytvára možnosť na sebestačný podnik - zrealizovaný projekt financovaný z dlhodobého dlhu môže prenájmom svojich služieb generovať dostatočné príjmy na úhradu výdavkov, prevádzku a údržbu, dlhovú službu a potenciálne aj na ďalšie kapitálové výdavky
- 3) Náklady na kapitálové investície nesú súčasní aj budúci používatelia splácaním dlhu alebo úveru počas životnosti zariadenia alebo vybavenia, pričom náklady nesú všetci používatelia a žiadna generácia nebude nespravodlivo zaťažená.

5.2.2 Zhodnotenie súčasnej finančnej situácie mesta Dudince

Cieľom tejto kapitoly je zanalyzovať stav majetku a záväzkov mesta Dudince a zároveň zhodnotiť doterajšie finančné hospodárenie mesta. Pre identifikáciu možných zdrojov financovania je potrebné najprv posúdiť finančnú dôveryhodnosť a finančnú stabilitu mesta. Výsledky analýzy preukážu, či je mesto v dobrej finančnej kondícii a či bude schopné realizovať svoje pripravené zámery.

Základným zdrojom informácií boli záverečné účty mesta Dudince za roky 2011, 2012, 2013 a 2014.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025

Tabuľka 10 Základná bilancia mesta za roky 2011-2014

	Skutočnosť v roku 2011	Skutočnosť v roku 2012	Skutočnosť v roku 2013	Skutočnosť v roku 2014
Bežné príjmy	1 545 716	1 539 586	1 782 556	1 578 740
Bežné výdavky	1 373 507	1 238 046	1 340 964	1 247 724
Bilancia bežného rozpočtu	172 208	301 539	441 591	331 016
Kapitálové príjmy	1 051 054	148 757	104 125	39 046
Kapitálové výdavky	883 810	193 791	489 807	188 703
Bilancia kapitálového rozpočtu	167 244	-45 034	-385 682	-149 657
Bežné príjmy + kapitálové príjmy	2 596 770	1 688 342	1 886 681	1 617 786
Bežné výdavky + kapitálové výdavky	2 257 318	1 431 837	1 830 771	1 436 427
Príjmové finančné operácie	318 026	96 586	423 045	155 250
Výdavkové finančné operácie	523 430	190 120	165 275	218 874
Príjmy celkom	2 914 795	1 784 928	2 309 725	1 773 036
Výdavky celkom	2 780 748	1 621 958	1 996 046	1 655 301
Výsledok fin. hospodárenia	134 048	162 970	313 679	117 734
Ukazovateľ bilancie	13,07%	15,19%	2,96%	11,21%

V sledovanom období mesto Dudince **uzavrelo rozpočtové roky vždy s prebytkom**. Bežný rozpočet dosahuje vo všetkých rokoch prebytok a naopak kapitálový rozpočet v rokoch 2012 až 2014 vykazuje schodok.

V tabuľke je vypočítaný ukazovateľ bilancie za jednotlivé roky. Tento ukazovateľ vypovedá o tom, ako dokáže mesto pokrývať svoje bežné výdavky a kapitálové výdavky zo svojich bežných a kapitálových príjmov. Ukazovateľ bol vypočítaný nasledovne:

$$\frac{\text{bežné príjmy} + \text{kapitálové príjmy} - \text{bežné výdavky} - \text{kapitálové výdavky}}{\text{bežné príjmy} + \text{kapitálové príjmy}}$$

Ukazovateľ bilancie v roku vo všetkých sledovaných rokoch dosiahol kladné hodnoty. Znamená to, že mesto z pohľadu bežného a kapitálového účtu ako celku vo všetkých rokoch hospodárila prebytkovo. Podľa štúdií INEKO o hospodárení miest, obcí a VÚC priemerný ukazovateľ bilancie v roku 2011 bol 0,4%, v roku 2012 2,26%, v roku 2013 2,96% a v roku 2014 0,14%. Z toho vyplýva, že **mesto Dudince počas celého sledovaného obdobia dosiahlo lepšiu bilanciu ako bol priemer všetkých obcí na Slovensku.**

Ďalšími ukazovateľmi, ktoré vypovedajú o finančnom zdraví obce sú dlhová služba a celkový dlh. Dlhová služba vypovedá o tom, aké vysoké výdavky má obec v súvislosti s obsluhou dlhu a celkový dlh je pomer záväzkov obce k bežným príjmom za predchádzajúci rok. Limity pre hodnoty oboch ukazovateľov sú stanovené zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Tento zákon definuje 2 podmienky, ktoré obec musí súčasne splniť, aby mala možnosť prijať návratné zdroje financovania:

1. celková suma dlhu obce neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka
2. suma ročných splátok návratných zdrojov financovania (splátky úrokov a istiny, t.j. dlhová služba) neprekročí 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Do celkovej sumy dlhu obce sa pritom, podľa definície v zákone, nezapočítavajú napr. úvery od ŠFRB či záväzky prijaté na zabezpečenie predfinancovania eurofondov. Do výdavkov na splácanie istiny a úrokových splátok sa zas nezapočítava ich jednorazové predčasné splatenie.

Ukazovatele boli vypočítané nasledovne:

$$\text{celkový dlh} = \frac{\text{bankové úvery a výpomoci} + \text{dlhodobé záväzky} - \text{úvery od ŠFRB}}{\text{bežné príjmy za predchádzajúci rok}}$$

$$\text{dlhová služba} = \frac{\text{výdavky na splácanie istiny} + \text{úrokové splátky}}{\text{bežné príjmy za predchádzajúci rok}}$$

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Tabuľka 11 Hodnoty vypočítaných ukazovateľov za roky 2011-2014

	Skutočnosť v roku 2011	Skutočnosť v roku 2012	Skutočnosť v roku 2013	Skutočnosť v roku 2014
Bežné príjmy	1 545 716	1 539 586	1 782 556	1 578 740
Dlhodobé záväzky		764 525	906 317	825 244
Úvery od ŠFRB		763 171	902 580	820 166
Bankové úvery a výpomoci		136 960	89 440	41 920
Výdavky na splácanie istiny		148 703	123 882	218 874
Úrokové splátky		5 612	2 637	1 533
Celkový dlh		9%	6%	3%
Dlhová služba		9,98%	8,22%	12,36%
Počet obyvateľov		1 453	1 458	1 444
Dlh na obyvateľa		95	64	33

V tabuľke možno vidieť, že celkový dlh obce medziročne klesá. Dlhová služba sa pohybuje v rozpätí 8 – 12%. V roku 2015 mesto Dudince splatí svoj jediný dlhodobý bankový úver, takže možno očakávať zníženie hodnôt celkového dlhu a dlhovej služby. Hodnoty celkového dlhu sa za sledované obdobie nachádzajú pod priemerom obcí a hodnoty dlhovej služby sú nad úrovňou priemeru obcí na Slovensku. V štúdiách INEKO o hospodárení miest, obcí a VÚC sa mesto Dudince v súčasnosti nachádza na 18. mieste v rebríčku najlepšie hospodáriacich miest na Slovensku.¹⁵

Z uvedených prepočtov možno skonštatovať, že **finančné zdravie mesta Dudince je veľmi dobré. Mesto je schopné vytvárať svojou činnosťou dostatočný prebytok príjmov nad výdavkami.** Zároveň mesto Dudince splnilo podmienky zákona o rozpočtových pravidlách, ktorý definuje pravidlá obozretnosti úverového financovania miest v oblasti návratných zdrojov financovania a **má priestor na využívanie nových návratných zdrojov financovania pre svoj rozvoj.**

5.2.3 Typy dlhodobého financovania

Úvery komerčných bánk a sporiteľní sú bežným zdrojom financovania kapitálových investícií, pričom tieto inštitúcie slúžia ako ihneď dostupný zdroj financií. Splatnosť takýchto úverov sa pohybuje zvyčajne v lehote 2-5 rokov, pričom túto dobu určuje banka na základe účelu a bankovej politiky. Spravidla by úvery na financovanie kapitálových zariadení či vybavenia nemali prekročiť dobu životnosti financovaného aktíva. Banky určujú aj úrokovú sadzbu na základe trhových sadzieb,

¹⁵ Zdroj: <http://www.obce.ineko.sk/rebricky/>

dĺžky, zábezpeky a úverovej schopnosti žiadateľa, pričom tieto sadzby môžu byť fixné alebo pohyblivé. Pri výbere medzi týmito dvomi typmi úrokovej sadzby je potrebné posúdiť budúce smerovanie úrokových sadzieb. Fixná sa považuje za výhodnú vtedy, keď úrokové sadzby rastú, pretože ju fixuje na konkrétnu hodnotu a chráni ju pred rastúcimi nákladmi na dlh, pohyblivá je výhodnejšia v prostredí klesajúcej úrokovej sadzby.

Banka stanovuje štruktúru úveru a určuje ako rýchlo sa splatí istina. Vo všeobecnosti sa požadujú mesačné alebo štvrťročné splátky istiny a úroku v rovnakých splátkach po dobu trvania úveru. Bankové úvery sú väčšinou zaistené majetkom samosprávy alebo príslubom budúcich príjmov. Existujú 4 typy štandardných záruk:

- záruka celého majetku samosprávy, napr. nehnuteľnosť
- príslub pomerných daní alebo dotácie zo štátneho rozpočtu, pričom v tomto prípade samospráva zriadi amortizačný fond iba na účel získavania príjmov a splácania istiny a úroku z úveru
- záruka budúcich príjmov samosprávy, pričom táto metóda umožňuje banke alebo veriteľovi dať si pripísať miestne dane či iné príjmy na účet v čase ich výberu
- hotovostný vklad alebo cenné papiere

Štátne úvery a úvery z medzinárodných rozvojových programov sú ďalším z príkladov dlhodobého financovania, pričom zdroje financovania sú viazané na podporu špecifických programov, akými sú ochrana životného prostredia alebo rozvoj bývania. V dôsledku toho sú tieto zdroje obmedzené na tie samosprávy, ktoré majú danú špecifickú potrebu a dokážu splniť požiadavky úveru. Neexistuje záruka, že žiadosť o úver bude schválená, pričom proces poskytnutia úveru je často veľmi konkurenčný. Podmienky štátnych úverov a úverov z medzinárodných rozvojových programov zvyknú byť menej prísne ako v komerčných bankách, ich cieľom je dlhodobý rozvoj samosprávy a nie zisk. Mnohokrát tieto úvery a ich podmienky určujú politické aspekty a nie financovanie podľa pravidiel.

Štátne a medzinárodné programy ponúkajú úvery na dlhšie obdobie ako komerčné banky. Úrokové sadzby sú zvyčajne založené na schopnosti štátu požičať si peniaze, čo znamená že sadzby sú nižšie ako v komerčných bankách. Fixné úrokové sadzby sú bežné a určujú sa na základe vzťahu k štátnym úrokovým sadzbám.

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

Tabuľka 12 Výhody a nevýhody úverov komerčných bánk a štátnych úverov

Úvery od komerčných bánk	Štátne úvery a úvery medzinárodných organizácií
Výhody <ul style="list-style-type: none"> - poskytujú ihneď dostupný zdroj financovania - žiadosť o úver je relatívne jednoduchý proces - úverovú analýzu vykonáva banka - nepožaduje sa samostatné úverové hodnotenie od ratingovej agentúry - podmienky úveru sa dajú dojednať	Výhody <ul style="list-style-type: none"> - poskytujú priaznivé a potenciálne flexibilnejšie podmienky financovania (úrokové sadzby, podmienky a štruktúry splácania, záruky a iné ustanovenia o úvere) na pomoc samospráve
Nevýhody <ul style="list-style-type: none"> - úroky zvyknú byť vyššie než pri iných typoch dlhu - požiadavky na záruku môžu byť príliš vysoké - podmienky úveru sú všeobecne štruktúrované v prospech veriteľa	Nevýhody <ul style="list-style-type: none"> - financovanie je obmedzené na špecifický účel definovaný štátom alebo inou inštitúciou - administratívna záťaž písania žiadosti o úver, neisté kladné vyhodnotenie - požiadavky na podávanie správ o projekte a účtovné výkazníctvo - úvery od medzinárodných organizácií môžu obsahovať riziko spojené s výmenou meny

Obligácie samosprávy (komunálne obligácie) je spôsob financovania kapitálových investícií s trvaním 2-5 rokov. V rozvíjajúcich krajinách sú banky primárnym nákupcom obligácií samospráv a nepredávajú ich ďalej, keďže nie je vytvorený sekundárny trh pre takýto segment. Príležitostne banky nakupujú obligácie spolu so súkromným investorom.

Úrokové sadzby obligácií odrážajú aktuálnu situáciu na finančnom trhu, lehotu a štruktúru vydávanej obligácie a úverovú schopnosť samosprávy. Z týchto dôvodov zvyknú byť úrokové sadzby pre obligácie samospráv nižšie než pre úvery súkromných bánk. Samosprávy si môžu takisto vybrať, či budú vydávať obligácie s fixnou alebo pohyblivou sadzbou. Zamestnanci samosprávy a finančný manažér samosprávy by mali v spolupráci s finančným poradcom či bankou zvážiť pri tvorbe štruktúry obligácie spôsobilosť samosprávy prevziať nový dlh, súčasné zákony a dlhové politiky, životnosť financovaných zariadení a dopyt po obligáciách samosprávy. Obligácie sa môžu vydávať ako generálne obligácie, ktoré si vyžadujú daňové ručenie alebo ako dôchodkové obligácie, ktoré si vyžadujú ručenie určeného príjmu na splatenie obligácií.

Vydávanie obligácií podlieha procesu schválenia centrálnou bankou, resp. ministerstvom financií. Tieto orgány skúmajú a potvrdzujú finančné informácie, ktoré samosprávy poskytujú.

Verejno-súkromné partnerstvo alebo tiež PPP projekty (public private partnership) je spôsob financovania a realizácie projektov v spolupráci samosprávy a subjektu či subjektov súkromného sektora za cieľom efektívneho zabezpečenia kvalitnej verejnej infraštruktúry alebo služieb. V praxi realizácia PPP projektu znamená, že určitú verejnú investíciu či službu nebuduje a neprevádzkuje samospráva, ale súkromný sektor. Súkromný partner zabezpečuje výstavbu, resp. realizáciu kapitálovej investície a následnú prevádzku diela a ako protihodnotu poskytuje služby spojené s dielom za platby od používateľov či samosprávy. Verejný sektor tak vystupuje v PPP projektoch ako manažér a kontrolór súkromných dodávateľov. Verejný a súkromný partneri si rozdelia riziká podľa toho, kto z nich vie ktoré riziko lepšie znášať (stavebné riziko, riziko dopytu a pod.) Spolupráca verejného a súkromného sektora formou PPP projektu sa realizuje dlhodobým vzťahom, typicky aj 20 rokov, pričom slovenská legislatíva obmedzuje dĺžku tzv. koncesie na maximálne 30 rokov. Výrazný rozdiel metódy PPP voči klasickej zákazke je, že súkromný partner je následne zodpovedný za

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince
na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025*

dlhodobú prevádzku a údržbu, čo vytvára motiváciu na kvalitnú realizáciu projektu už v počiatočnej fáze. PPP projekty je na území Slovenskej republiky možné realizovať od 1.1.2010 prostredníctvom tzv. koncesnej zmluvy. Zákon o verejnom obstarávaní špeciálne upravuje koncesiu na stavebné práce a koncesiu na služby. Pri veľkých projektoch sa využíva vytvorenie tzv. spoločnosti pre zvláštne účely, kde sa v konzorciu stretne viacero firiem zapojených do projektu.

PPP projekty sú štandardným spôsobom zabezpečenia verejnej infraštruktúry a služieb pre občanov, avšak na Slovensku nie je veľa príkladov takto realizovanej spolupráce. Európska komisia podporuje realizáciu verejno-súkromných projektov a za týmto účelom spracovala viacero dokumentov popisujúcich skúsenosti a princípy fungovania spolupráce. PPP projekty podporujú aj inštitúcie ako Európska investičná banka (EIB), Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBRD), OECD a Svetová banka.

Príklady oblastí vhodných pre uplatnenie PPP projektov:

- Administratíva – výstavba, rekonštrukcia a prevádzka budov verejnej správy
- Developerské projekty – mestská výstavba, revitalizácia brownfieldov
- Doprava – cestná, železničná, mestské značenie, parkovací systém, verejná doprava
- IKT technológie
- Školstvo – školy, jedálne, internáty
- Športové a kultúrne zariadenia – cyklotrasy, detské ihriská, kultúrne zariadenia, múzeá
- Technické služby – verejné osvetlenie, údržba komunikácií, odvoz a likvidácia odpadu, údržba zelene, čistiarene odpadových vôd
- Sociálne projekty – domovy pre seniorov, detské domovy
- Zdravotníctvo – zdravotnícke zariadenia

Tabuľka 13 Výhody a nevýhody PPP projektov oproti tradičným verejným zákazkám

PPP projekty	Tradičná verejná zákazka
Výhody	Výhody
<ul style="list-style-type: none"> - rozloženie investičných nákladov v čase, nie je potrebné disponovať rozpočtovými prostriedkami na pokrytie investičných nákladov v úvode projektu - výrazné výkonnostné pohnútky motivujúce dodržať dohodnutú kvalitu služieb - hlavné riziká spojené s výstavbou a prevádzkou projektu sú prevedené na súkromného partnera - orientácia na hodnotu za peniaze v priebehu celého životného cyklu projektu - vyššia predvídateľnosť nákladov a časovej realizácie	<ul style="list-style-type: none"> - nižšia administratívna náročnosť prípravy projektu - nižšia časová náročnosť prípravy a realizácie projektu
Nevýhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none"> - nižšia miera flexibility v priebehu projektu a riadenia dlhodobého kontraktu - vyššie náklady spojené s prípravou projektu a procesom výberu súkromného partnera - projekt je drahší o náklady financovania súkromného partnera - dĺžka prípravy a výberu partnera	<ul style="list-style-type: none"> - často prichádza k predĺženiu doby výstavby a prekročeniu nákladov na výstavbu a prevádzku - nutnosť organizácie výberového konania na dodávateľa v prípade nutnosti obnovy/rekonštrukcie v priebehu doby životnosti investície - všetky riziká spojené s prevádzkou sú na strane verejného sektora - potreba disponovať rozpočtovými prostriedkami pre pokrytie investičných nákladov v úvode projektu

Záverečná časť

Schválenie PHSR v súlade s legislatívou je posledným krokom prípravy dokumentu a zároveň prvým krokom jeho realizácie v nasledujúcom období.

Formulár Z1

Schválenie PHSR	
Dokument	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince na roky 2014 – 2020</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analytická časť – zhodnotenie aktuálneho stavu v meste Dudince 2. Strategická časť – definícia strategickkej vízie a strategického rámca 3. Programová časť – zoznam konkrétnych projektových zámerov a ukazovateľov 4. Realizačná časť – akčný plán, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie PHSR 5. Finančná časť – finančný rámec pre realizáciu PHSR, intervenčná matica
Spracovanie	<p>Spracovanie dokumentu v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanej Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR dňa 18/8/2014</p> <p>Spracovanie dokumentu rešpektovalo princíp partnerstva a bolo vykonané participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov mestského úradu, externých odborníkov a širokej verejnosti.</p> <p>Dodávateľ bol zodpovedný za metodické vedenie a zostavenie finálneho dokumentu, na základe vstupov pracovných skupín zriadených mestom za účelom spracovania dokumentu.</p> <p>Doba spracovania dokumentu: 21.5.2015-31.10.2015</p>
Prerokovanie	<p>Prerokovanie finálneho dokumentu v mestskom zastupiteľstve dňa: 10.12.2015</p>
Schválenie	<p>Na základe návrhu na uznesenie zastupiteľstva</p>

Príloha 4 – Dohoda o partnerstve :

DOHODA O PARTNERSTVE PRI PRÍPRAVE A REALIZÁCII PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA DUDINCE NA ROKY 2016 -2020

Mesto Dudince a strategickí sociálno-ekonomickí partneri mesta Dudince
jednotlivo:

- Kúpele Dudince a.s., Kúpeľná 106, Dudince
- SLOVTTHERMAE, Kúpele Diamant Dudince, š.p., Kúpeľná 107, Dudince
- Hotel Prameň Dudince, s.r.o., K. Braxatorisa 8, Dudince
- Hotel Flora Dudince, s.r.o., Kúpeľná 101, Dudince
- Hotel Hviezda Dudince, s.r.o., Okružná 123, Dudince
- Oblastná organizácia cestovného ruchu, Kúpeľná 109, Dudince
- AGROHONT Dudince, a.s., Viničná 404, Dudince
- Spojená škola Dudince, Ľ. Štúra 155, Dudince
- Športový klub mesta Dudince
- Jednota dôchodcov Dudince
- Združenie HONT, s.r.o., Okružná 212, Dudince
- Poľovnícke združenie SOKOLKA, A. Kmeťa 357, Dudince,
- RENYX Vladimír Brza, A. Kmeťa 357, Dudince
- Občianske združenie Zlatá cesta, MAS, 969 73 Prenčov 300,
- ÚPSV a R, ul. ČSA 2190/3, 963 01 Krupina,
- BBSK, Námestie SNP 23, 974 01 Banská Bystrica
- AMŠ Partners, spol. s r.o. – Nám. Š. Moyzesa 3, 974 01 Banská Bystrica

(ďalej len jednotlivo "Partner" a spoločne „Partneri“)

ZDÔRAZŇUJÚC význam spolupráce strategických sociálno-ekonomických partnerov
pre zabezpečenie konkurencieschopnosti územia mesta Dudince,

UZNÁVAJÚC a REŠPEKTUJÚC suverenitu jednotlivých partnerov,

ZAZNAMENAJÚC strategický význam programového obdobia Európskej únie 2014-
2020 pre rozvoj regiónu i jednotlivých partnerov,

PODČIARKUJÚC, že ustanovenia tejto Dohody o partnerstve budú implementované
v súlade s relevantnými ustanoveniami práva Slovenskej republiky a Európskeho
spoločenstva,

DOSIAHLI NASLEDOVNÚ DOHODU o PARTNERSTVE:

1. Predmet Dohody o partnerstve

Partneri budú podporovať opatrenia v záujme dosiahnutia najmä nasledovných cieľov:

- 1.1. **Vytváranie podmienok** pre zvyšovanie konkurencieschopnosti, trvalý
hospodársky, sociálny a územný rozvoj regiónu, ktorého hranice predstavuje
katastrálne územie mesta Dudince.
- 1.2. **Spoločná podpora** sociálnych, hospodárskych, kultúrnych
a environmentálnych procesov a vzťahov, ktoré prebiehajú v regióne v záujme
efektívneho využívania všetkých potenciálnych zdrojov.

dňa 4/8/2014 a jeho príloh publikovaných dňa 18/8/2014 Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Komunikáciu s verejnosťou zastrešuje mesto Dudince spoločne s dodávateľom diela.

4. Záverečné ustanovenia, účinnosť a doba trvania

- 4.1. Táto Dohoda o partnerstve nevytvára žiadne záväzky podľa práva Slovenskej republiky ani žiadne záväzky podľa medzinárodného práva.
- 4.2. Táto Dohoda o partnerstve nadobúda účinnosť dňom jeho podpisu Partnermi a zostáva účinným na neobmedzenú dobu, min. počas celého programového obdobia 2014-2020.
- 4.3. Účasť partnera na tejto Dohode môže byť zrušená písomným oznámením ktoréhokoľvek z jednotlivých z Partnerov. Zrušenie účasti na Dohode jednotlivým partnerom nemá vplyv na jeho obsah a trvanie jeho účinnosti pre ostatných partnerov.
- 4.4. Táto Dohoda o partnerstve je otvoreným dokumentom a k jej cieľom a zámerom môže pristúpiť ďalší jednotlivý partner, s ktorým uzavrú Dohodu o partnerstve signatári tejto Dohody.

Na znak súhlasu Dohoda o partnerstve podpísaná medzi:

Mestom Dudince

- PaedDr. Dušan Strieborný – primátor mesta
- Ing. Danica Rajčanová
- Bc. Jarmila Fidlušová
- Ľubomír Pavlovic

Podpis:

a strategickými sociálno-ekonomickými partnermi:

- Kúpele Dudince a.s.
- SLOVTHERMAE, Kúpele Diamant Dudince, š.p.
- Hotel Prameň Dudince, s.r.o.,
- Hotel Flora Dudince, s.r.o.,
- Hotel Hviezda Dudince, s.r.o.,
- Oblastná organizácia cestovného ruchu,
- AGROHONT Dudince, a.s.,
- Spojená škola Dudince,
- Športový klub mesta Dudince
- Jednota dôchodcov Dudince
- Združenie HONT, s.r.o. Dudince
- Poľovnícke združenie SOKOLKA, Dudince
- RENYX Vladimír Brza, Dudince
- OZ Zlatá cesta, MAS Prenčov
- ÚPSV a R, pracovisko Krupina
- BBSK, Banská Bystrica
- AMŠ Partners, spol. s r.o., Banská Bystrica

V Dudinciach, dňa 04.06.2015